

Akt oversigt:

Fra Aarhus Stift, vedr. biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven (512439)

- Til BLKM med biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven (STPR F2 3577252)
- Biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven

Til biskoppen over Viborg Stift vedr. høringssvar i forbindelse med høring over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd med videre (STPR F2: 3596253) (512768)

- Aktdokument
- Til BLKM, Viborg Stifts høringssvar i forbindelse med høring over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd med videre

Fra Ribe Stift, vedr. Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (513565)

- Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (sagsnr. 2025-4679)
- Høringssvar biskoppen ribe stift{F2#17889969#3#17889967#8}

Fra Aalborg Stift, vedr. svar på høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (513733)

- Aktdokument
- Udtalelse fra kirkegårdskonsulent Mogens Bjørn Andersen af 20. august 2025
- Til By-, Land- og Kirkeministeriet vedr. svar på høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Fra Fyens Stift, vedr. Høringssvar til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse (513947)

- Aktdokument
- Høringssvar på lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet{F2#17811101#5#17811037#6}

Fra Haderslev stift, vedr. høringssvar til lovforslaget vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (514250)

- Aktdokument
- Biskoppens høringssvar

Fra Lolland-Falsters Stift, vedr. høringssvar fra biskop Marianne Gaarden til lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (514373)

- Aktdokument
- Til BLKM - høringssvar fra biskop Marianne Gaarden til lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Fra Helsingør Stift, vedr. Biskoppens høringssvar ad 2025 - 4679 udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (514399)

- Aktdokument
- Biskoppens høringssvar ad 2025 - 4679 udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Fra biskoppen over Københavns Stift, vedr. høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd m.v fra Peter Skov-Jakobsen (514401)

- Aktdokument
- Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd mv.

Fra biskoppen over Roskilde Stift vedr. høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (514569)

- Til BLKM Høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (STPR F2 3597698)
- Aktbilag, id nr 3590896 Fra kgl. bygningsinspektør Udtalelse modtaget - Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.
- Aktbilag, id nr 3591486 Fra Nationalmuseet Udtalelse modtaget - vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
- Til BLKM Høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre undersøttelse af menighedsrådsarbejdet

Brevdato	18-08-2025
Afsender	Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Aarhus Stift, vedr. biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven
Aktnummer	85
Identifikationsnummer	512439
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Til BLKM med biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven (STPR F2 3577252) Biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Morten Starch Lauritsen (msl@ast.dk), Københavns Stift (KMKBH@KM.DK), Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK), Roskilde Stift (KMROS@KM.DK), Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK), Fyens Stift (KMFYN@KM.DK), Aalborg Stift (KMAAL@KM.DK), Viborg Stift (KMVIB@KM.DK), Ribe Stift (KMRIB@KM.DK), Haderslev Stift (KMHAD@KM.DK)
Fra: Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK)
Titel: Til BLKM med biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven (STPR F2: 3577252)
Sendt: 18-08-2025 13:36
Bilag: Biskoppens høringssvar vedr. lovforslag om ændring af menighedsrådsloven.pdf;

Med venlig hilsen

Lene Piilgaard
bispesekret r

Tlf. 8734 5113 | lp@km.dk

Dalgas Avenue 46 | 8000 Aarhus C | Tlf. 8614 5100

kmaar@km.dk | www.arhusstift.dk

Vores håndtering af persondata | [Persondata](#) | aarhusstift.dk

BISKOPPEN OVER AARHUS STIFT

Dalgas Avenue 46, 8000 Aarhus C

Telefon | 8614 5100
Mail | kmaar@km.dk
www | aarhusstift.dk

By-, Land- og Kirkeministeriet

Høringssvar – lovforslag om ændring af menighedsrådsloven

Jeg har den 1. juli 2025 modtaget høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet med frist for bemærkninger den 25. august 2025.

Helt overordnet kan jeg tilslutte mig udkast til lovforslag, som bygger på forslag fra styregruppen vedrørende forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet og den politiske aftale fra den 21. maj 2025 mellem Regeringen og en række politiske partier.

Jeg har været medlem af styregruppen og har deltaget i de drøftelser og overvejelser, der har dannet grundlag for gruppens forslag, og jeg finder tilpasningerne i den politiske aftale for kloge tilpasninger, for at tilgodese eventuelle lokale ønsker om at fastholde administrationen af tjenesteboligerne og landbrugsjorden.

Det er min vurdering, at der med forslaget om at reducere antallet af menighedsrådsmedlemmer, og samtidig åbne for muligheden for en ændret organisering af menighedsrådsarbejdet med deltagelse af eksterne parter, og med muligheden for at lade provstiudvalget overtage administrationen af tjenesteboliger og landbrugsjorden, er fundet en god balance mellem at gøre menighedsrådet mere beslutningsdygtigt og samtidig reducere menighedsrådets opgaver.

Ændringerne i antal menighedsrådsmedlemmer bør dog også følges op af en revision af reglerne for valg af biskop, så der sikres en balance mellem by og land i de enkelte stifter.

I forhold til de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, jf. side 43 skal jeg gøre opmærksom på, at der vil komme en udgift for menighedsrådene i forhold til at tilrette KAS (KapitalAdministrationsSystem) til at håndtere en ændring af kirke- og præsteembedekapitalen til kirkekapital og til at håndtere den nye kapitaltype som provstikapital.

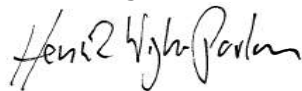
Endvidere skal jeg gøre opmærksom på, at der, jf. styregruppens rapport side 157, forventes gennemført en pligtmæssig høring for

Den | 18. august 2025
Akt.id. | 3577252
Sagsnr. | 2025 - 28095
Ansvarlig | JMM/lp

menighedsrådene af kirkegårdskonsulenten i forhold til de arbejder, som menighedsrådene ønsker gennemført på kirkegården, og som de fremadrettet ikke skal have godkendelse af fra hverken provstiudvalg eller stiftsøvrighed.

Endelig skal jeg gøre opmærksom på, at forslaget om at provsten ikke skal være medlem af menighedsrådet bør følges op af en revision af reglerne om provsteansættelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henrik Wigh-Poulsen'.

Henrik Wigh-Poulsen

Kopi sendt til: Alle stifter
Stiftamtmand Morten Starch Lauritsen

Brevdato	19-08-2025
Afsender	Mette Nielsen (Sagsbehandler - Sag, Viborg Stift)
Modtagere	Kirkeret og tværgående jura (Dep.ktj@km.dk)
Akttitel	Til biskoppen over Viborg Stift vedr. høringssvar i forbindelse med høring over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd med videre (STPR F2: 3596253)
Aktnummer	96
Identifikationsnummer	512768
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Til BLKM, Viborg Stifts høringssvar i forbindelse med høring over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd med videre
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: Kirkeret og tværgående jura (Dep.ktj@km.dk)
Cc: Alle Stifter (alle.stifter@km.dk)
Fra: Mette Nielsen (MENI@KM.DK)
Titel: Til BLKM, Viborg Stifts høringssvar i forbindelse med høring over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd med videre (STPR F2: 3596253)
E-mailtitel:
Sendt: 19-08-2025 13:26
Bilag: Til BLKM, Viborg Stifts høringssvar i forbindelse med høring over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd med videre.pdf;

Til Kirkeministeriet,

Med henvisning til Ministeriets høring af 1. juli 2025 sender jeg her Høringssvar fra Viborg Stift.

Med venlig hilsen

METTE NIELSEN

Bispesekretær
VIBORG STIFT

Telefon: [8662 0911](tel:86620911)

Direkte: [8726 2170](tel:87262170)

Mobil : [2425 2758](tel:24252758)

Domkirkestræde 1
8800 Viborg

Web: viborgstift.dk

VIBORG STIFT
EN DEL AF FOLKEKIRKEN

[Se hvordan vi behandler personoplysninger i Viborg Stift](#)

VIBORG STIFT

EN DEL AF FOLKEKIRKEN

By-, Land og Kirkeministeriet

Viborg, den 19. august 2025
Akt nr. 3596253
/MENI

Jeg har den 1. juli 2025 modtaget høringsbrev over lovforslag om ændring af lov om menighedsråd m.v.

Høring kommer på baggrund af et udvalgsarbejde, hvor alle de folkekirkeinteressenter har været repræsenteret, herunder kirkefunktion rerne. Desuden har der til brug for udvalgets arbejde været gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige landets menighedsråd.

Der har i forbindelse med offentliggørelsen af udvalgets rapport været afholdt 4 offentlige møder forskellige steder i landet med deltagelse af et flertal af udvalgets medlemmer og med mulighed for at stille spørgsmål.

Herefter er der indgået en forligsaftale mellem et bredt udsnit af Folketingets partier. Aftalen mellem Folketingets partier er indarbejdet i h ringsforslaget.

Høringen giver anledning til følgende bemærkninger:

Lovforslaget lægger op til en ændring af Menighedsrådslovens   1. Herved samles og tydeliggøres på en fin m de menighedsrådets arbejde og samspillet med provst og biskop.

Desuden indebærer lovforslag en øget professionalisering omkring personaleledelse, som givet vil medvirke til at skabe et bedre arbejdsmiljø for ansatte i folkekirken. Dette kan kun hilses velkomment.

Konstituering mv. i menighedsrådet: Forslaget bygger på den grundtanke, at menighedsrådene allerede i dag er velfungerende, og dermed de bedste til selv at vurdere, hvordan de skal og vil arbejde og organiserer sig, herunder om de f.eks.  nsker en kirkev erge eller ej og hvor mange, de vil inddrage i menighedsrådets arbejde for at involvere flest muligt, hvor det giver mening. Denne tilgang er positiv og kan bestemt støttes.

Det betyder ikke, at der kastes vrag på f.eks. kirkev ergens arbejdet, som er vigtigt og godt og l ses fint i dag. Det betyder blot, at hvis rådet ser en anden løsningsmulighed, vil der være rum for det. Som reglerne er i dag, skal kirkev ergen heller ikke nødvendigvis være medlem af rådet.

Den udvidede mulighed for at tilknytte frivillige og også med en vis beslutningskraft er positiv og udtryk for en tænkning om, at menighedsrådene kan, hvis de vil, brede det gode arbejde ud og få flere til at være involverede i arbejdet omkring den lokale kirke.

Dertil kommer, at der gives nye muligheder - evt. med en budgetramme - for at organisere menighedsrådsmedlemmer, frivillige og ansatte i sognet således, at mange kan indtænkes og dermed høres mv.

Det noteres med tilfredshed, at et menighedsråd altid skal have mindst ét gejstligt medlem. I storpastorater vil det kunne give ikke uvæsentlige lettelser i det præstelige arbejde. Muligheden for at deltage er ikke at fratage præsterne. Det vil dog være positivt, hvis ordet "skal" om udnævnelse af en primærpræst ændres til "kan".

At provsten ikke længere er pligtigt medlem, hvor der er flere gejstlige i rådet, hilses velkomment. Med den udvikling, der gennem de senere år har været i provstens arbejdsopgaver, er dette et rimeligt tiltag. Forslaget om provstens ikke længere pligtige deltagelse i menighedsrådets arbejde bør følges op af en ændring i den måde, provster ansættes på.

Antallet af medlemmer af menighedsrådene reduceres for visse menighedsråds vedkommende.

Forligsaftalen giver mulighed for, at det konkrete råd kan beslutte sig for én mere end udgangspunktet. Respekten for, at menighedsrådene selv kan vurdere, hvad der er godt lokalt, hilses velkomment.

Erfaringerne fra valget i 2024 viste desværre, at det flere og flere steder bliver sværere og sværere at få fyldt såvel større som mindre menighedsråd ud. Mange steder manglede der ved sidste valg et eller to medlemmer. Så længe det pligtige antal ikke bliver under 5 + præsten, må det vurderes som ganske forsvarligt.

Det vil være tilrådeligt, om bestemmelsen om antal medlemmer af et menighedsråd følges op af et arbejde om stemmer til bispevalget, så dette valg stadig vil have en fornuftig vægtning store og små menighedsråd imellem og læge og gejstlige imellem.

Muligheden for ansættelsesudvalg, hvor flere sogne er sammen, må antages mange steder at medføre betydelige lettelser for de involverede råd, og også for de potentielle ansøgere til stillingen som sognepræst.

Det vil blive muligt for menighedsråd under visse betingelser at holde virtuelle møder og anvende en elektronisk protokol. Dette tiltag må formodes at kunne gøre det lettere for mange at medvirke ved flere møder.

Det foreslås, at bestyrelsen af præsteboligerne flyttes til provstiudvalgene. Det skal bemærkes, at ejerforholdet ikke ændres; men det er kun bestyrelsen af boligerne.

Dette balancerer præsternes arbejdsmiljø på fin vis. Det er vigtigt, at alles arbejdsmiljø tages alvorligt, og at flytte administrationen af præsteboligerne til provstiudvalget, hvor der er konsensus herom, vil uden tvivl for mange præster og deres familier give et bedre familieliv og dermed et bedre arbejdsmiljø for præsten.

En præstebolig er et ansættelsesvilkår for mange præster, og det bør derfor sikres, at boligen forvaltes bedst muligt og mest gnidningsfrit. De sikkerhedsgarantier, der i forslaget er indbygget, er nye i forhold til den forvaltning, der finder sted i dag, og er et yderligere hensyn til såvel præst som menighedsråd.

Desuden betyder det, at forvaltningen kommer tættere på provsten, der på biskoppens vegne er den lokale ansvarlige for præstens arbejdsmiljø, og derved kan få handlemuligheder via provstiudvalget og tillige sikre ensartede standarder i provstiet for boligerne der.

Det vil f.eks. betyde, at det ikke skal diskuteres med det lokale menighedsråd, om der skal være et præstekontor i boligen. Det skal provstiudvalget med provsten som medlem forholde sig til, og forhåbentlig

afgøre ens for boligerne i provstiet. Det antages, at alle provster er i stadig dialog med biskoppen om præsternes arbejdsmiljø, og der arbejdes med dette.

At det bliver frivilligt at flytte boligforvaltningen til provstiudvalget, kan desværre betyde, at der vil komme et A og et B hold for præster i forbindelse med ansættelser. Det kan frygtes, at der, hvor der er problemer, vil præsteboligerne ikke blive flyttet væk fra menighedsrådene. Desuden vil det forhold, at enkelte menighedsråd i et provsti kan beholde forvaltningen af præsteboligerne, forventes at medføre en ikke ubetydelig merudgift, da stordriftsfordele vil forsvinde.

At jordene flyttes til provstiudvalget af hensyn til den grønne omstilling, er ligeledes positivt. Det store overblik for jordene vil stå klarere frem. Evt. forpagtningsafgifter mv forbliver stadig i provstiet til fælles bedste for alle, og giver en mere ligelig forståelse af og gennemsigtig fordeling af økonomien. Jeg forudser ikke, at menighedsråd, som nu har forpagtningsindtægter, vil få skåret i deres økonomi, som allerede i dag er reguleret via provstierne.

For begge forslag om flytning til provstiudvalgene er det vigtigt at slå fast, at opgaven ikke flyttes væk fra det lokale niveau. Provstiudvalget er valgt af de lokale menighedsråd, og er dermed repræsentanter for disse.

Det lokale går netop ikke tabt.

Ændringen i forhold til kapitalerne er en konsekvens af disse forslag.

Det er vigtigt at understrege, at menighedsrådene stadig har ansvar for kirke, sognegårde, hvis denne ikke ligger på præsteboligen matrikel og kirkegård. I forhold til arbejdet med folkekirkens forkyndelse og virke er dette kærneområder for menighedsrådene, ligesom kaldelse af sognet præst er det.

Med hensyn til kirkegårdene forventes det, at der gennemføres en ændring om en pligtig høring af kirkegårdskonsulenterne, hvis menighedsrådene skal have kompetencen på kirkegårdene.

Det fremgår af Styregruppens rapport s. 157, at det er en del af forståelsen for denne ændring, og vil være en vigtig faktor til sikring af kirkegårdens kulturelle og æstetiske værdi.

Det er en vigtig pointe i opgaveflytningen. En screening i forhold til umistelige kirkegårde samt en obligatorisk høring af kirkegårdskonsulenterne sikrer kirkegårdenes værdi, udtryk og brugervenlighed. Desuden er det forudsat, at diget og indgangspartierne undtaget stadigvæk skal godkendes af Stiftsøvrigheden.

Forslaget ændrer ikke ved det tilsyn, der skal føres af provstiudvalget med kirkegården, og at provstiudvalget skal godkende kirkegårdens vedtægt. Desuden skal det bemærkes, at bevaringsværdige gravsteder er omfattet af anden lovgivning.

Det er min klare opfattelse, at menighedsrådene er kompetente til at løfte denne opgave, og at menighedsrådene vil lytte til den rådgivning, de er forpligtet til at indhente og derved får. Den nugældende model har igennem lang tid har givet anledning til frustrationer hos mange råd.

Der er nytænkt for så vidt angår valg til provstiudvalg og stiftsråd for at smidiggøre og lette disse valg og give alle medlemmer af menighedsrådene – uanset om de er læge eller gejstlige – samme valgmuligheder og gøre alle valg til valg som valgforsamlinger.

Samarbejdet mellem de forskellige niveauer udvides. Dette hilses velkomment. Efter min opfattelse vil stifterne her få en opgave i at synliggøre disse muligheder.

Med venlig hilsen

Henrik Stubbjær
Biskop

Kopi til alle øvrige stifter

Brevdato	21-08-2025
Afsender	Elof Westergaard (Biskop, Ribe Stift)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Ribe Stift, vedr. Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Aktnummer	192
Identifikationsnummer	513565
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (sagsnr. 2025-4679) Høringsvar biskoppen ribe stift{F2#17889969#3#17889967#8}
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Ribe Stift (KMRIB@KM.DK)
Fra: Elof Westergaard (EVE@KM.DK)
Titel: Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (sagsnr. 2025-4679)
Sendt: 21-08-2025 13:45
Bilag: Høringsvar biskoppen ribe stift{F2#17889969#3#17889967#8}.pdf;

[Høringsvar biskoppen ribe stift{F2#17889969#3#17889967#8}.pdf](#)

Med venlig hilsen
Elof Westergaard
Biskop over Ribe Stift

By-, Land- og Kirkeministeriet
E-mail

Ribe den 21. august .2025

Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (sagsnr. 2025-4679)

Som biskop over Ribe Stift og som del af stiftsøvrigheden er jeg optaget af, at det kirkelige liv må trives, og at præster, ansatte og menighedsråd har gode kår. Derfor så jeg frem til Minister for By, Land og Kirkes udvalgsarbejde omkring forenkling af og hjælp til menighedsrådsarbejdet samt arbejdet med en mere bæredygtig økonomi for fællesfonden. Intention med arbejdet var god.

Allerede da jeg så kommissoriet, var der dog elementer, som bekymrede mig, og en tidsplan, der ikke gav plads til den nødvendige inddragelse af folkekirkens aktører. Desværre afspejler det sig også i resultatet.

Både proces og resultat er ikke blot skuffende – de peger i en uheldig retning. Hvis lovforslagene realiseres, får vi mere statskirke og fjerner os fra den sognekirke, vi har haft siden I.C. Christensens menighedsrådslov blev indført. Vi bevæger os samtidig mod en mere top styret struktur, hvor menighedsrådene bliver de store tabere og i stedet erstattes af provstier og interesseorganisationer som f.eks. Landsforeningen af Menighedsråd. Folkekirkens hidtidige magtspredning bliver mindsket.

Den anden store taber er bispeembedet og den stiftsøvrighed, jeg er en del af. Med lovforslagene reduceres deres betydning markant, og dermed svækkes både varetagelsen af de kirkelige opgaver og den teologiske betragtningsmåde, som altid bør være styrende for kirkens anliggender. Lige så alvorligt er det, at den helhedsvurdering, som stiftsøvrigheden har ansvar for, udhules. I Ribe Stift varetages denne opgave i dag på en kompetent og samvittighedsfuld måde af medarbejderne, der gennem arbejdet opbygger et unikt lokalkendskab til de enkelte kirker og kirkegårde og et nært personligt kendskab til de mennesker, som bærer det kirkelige liv. Der arbejdes effektivt, og de konsulenter, der skal inddrages, arbejder hurtigt gennem stiftets håndtering af f.eks. byggesager og andre områder, der kræver myndighedsgodkendelse. At svække dette led væk er ikke en forenkling – det er en forringelse.

Hvad angår kritikken af processen vil jeg henvise til høringssvaret fra Ribe Stiftsråd. Jeg vil blot tilføje, at en brugerundersøgelse og et snævert udvalg uden mulighed for forankring i baglandet ikke kan repræsentere de behov og ønsker, jeg finder afgørende. Det er et paradoks, at der under en liberal minister flyttes så markant på opgavebeføjelserne opad i det kirkelige system – og at der er så lidt blik for det ønske, som i hvert fald er fremherskende her i Ribe Stift, nemlig at man ønsker valgmuligheder og frihed. Man vil gerne have hjælp men ønsker ikke myndighed flyttet.

I stedet for at tænke i opgaveflytning vil jeg pege på det arbejde, vi har sat i gang i Ribe Stift under overskriften *Fremtidens Fundament* nu i 2025 og i det kommende år. Det handler om myndiggørelse og – i en sand liberal ånd – om at skabe plads og incitament til lokale eksperimenter, ikke om at indskrænke mulighederne. Her tager vi fat på de udfordringer, som er reelle: lav kirkegang nogle, aftraditionalisering, menighedsrådsarbejde, ledelse, administrative byrder, præstemangel, vakancer og samarbejde mellem sogne. Men arbejdet bygger på vilje til at finde løsninger lokalt – som en kirkeværge i vores første undersøgelse sagde: *“Vi vil rigtig gerne være med til at finde løsninger – også sammen og på tværs.”*

Hvis lovforslagene gennemføres, vil det betyde en professionalisering af en række opgaver, som i dag varetages af frivillige. Forslagene overser den mangfoldighed af kompetencer, jeg møder hos menighedsrådene. I ét råd kan der være stærke HR-kompetencer, i et andet praktisk viden om jord og bygninger. Denne reform reducerer menighedsrådsarbejdet til et entydigt administrativt spor og efterlader ikke plads til den brede vifte af erfaringer og ressourcer, som findes i hvert enkelt menighedsråd.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at man i en tid med besparelser i den statslige sektor foreslår en ordning, som påfører folkekirken betydelige ekstraudgifter til lønninger alene til den administrative del.

Hvad angår de enkelte kritikpunkter og forslag til ændringer er jeg del og istemmer høringsbrevet fra Ribe stiftsråd.

Afslutningsvis vil jeg appellere til ministeren og forligskredsen om at genåbne processen, gøre debatten bredere og inddrage flere stemmer og sikre, at vi får en ændring af menighedsrådsloven, som vil være til gavn for hele landet. Der er brug for større mangfoldighed i løsningerne, så vi ikke ender i den situation, som den amerikanske journalist H.L. Mencken advarede imod: *For hvert komplekst problem findes der et svar, som er enkelt, klart – og forkert.*

Med venlig hilsen

Elof Westergaard

Brevdato	22-08-2025
Afsender	Aalborg Stift (KMAAL@KM.DK)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Aalborg Stift, vedr. svar på høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Aktnummer	232
Identifikationsnummer	513733
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Udtalelse fra kirkegårdskonsulent Mogens Bjørn Andersen af 20. august 2025 Til By-, Land- og Kirkeministeriet vedr. svar på høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Viborg Stift (KMVIB@KM.DK), Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK), Ribe Stift (KMRIB@KM.DK), Haderslev Stift (KMHAD@KM.DK), Fyens Stift (KMFYN@KM.DK), Roskilde Stift (KMROS@KM.DK), Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK), Københavns Stift (KMKBH@KM.DK), Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK)
Fra: Aalborg Stift (KMAAL@KM.DK)
Titel: Til By-, Land- og Kirkeministeriet vedr. svar på høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (STPR F2: 3575241)
E-mailtitel:
Sendt: 22-08-2025 07:58
Bilag: Udtalelse fra kirkegårds konsulent Mogens Bjørn Andersen af 20. august 2025.pdf; Til By-, Land- og Kirkeministeriet vedr. svar på høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.pdf;

Til By-, Land- og Kirkeministeriet

Med henvisning til ministeriets sagsnummer 2025-4679 fremsendes hermed biskoppens høringssvar til høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.

Med venlig hilsen

Pernille Bunk Stølefjell

Chefkonsulent

Aalborg Stift

Tlf. 98 18 80 88/96 34 19 31 (direkte)

E-mail: pebn@km.dk – www.aalborgstift.dk

[Læs om hvordan Aalborg Stift behandler dine persondata](#)

Mogens B. Andersen
Kirkegårdskonsulent

Vibevej 6 9000 Aalborg
Tlf. 9816 5964. Mobil. 5190 5964
E-mail: Arkitekt@MBAndersen.dk

20. august 2025

Til Aalborg Stiftsøvrighed

Aalborg Stiftsøvrighed har i e-brev af 4. august 2025 bedt om eventuelle bemærkninger vedrørende:

Udkast til lovforslag om ændring af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde

Samlet set omfatter ændringerne afskaffelse af alle gældende godkendelsesbestemmelser vedrørende kirkegården. I stedet skal alle kirkegårde screenes med henblik på, at der udpeges 10 – 20 umistelige kirkegårde i hele landet, hvor stiftsøvrigheden overtager nærmere beskrevne godkendelsesbestemmelser.

Til lovudkastet bemærkes, at min erfaring som kirkegårdskonsulent gennem mange år viser, at menighedsrådene har betydelig interesse for kirkegårdenes æstetiske og kulturelle værdier samt kirkegårdenes funktion. Der er dog endog betydelig forskel på, hvorledes værdierne forstås og foreslås forvaltet. Der er mange forskelligartede tiltag og stilarter i menighedsrådenes tanker. Ofte er det graverne, der udfører personligt udformede anlæg. Den foreslåede frigivelse af godkendelser vil utvivlsomt medføre en del fremmedartede anlæg, som ikke harmonerer med kirkegårdens helhed og som heller ikke er i harmoni med kirkebygningen.

Kirkegårdene befinder sig i en overgangstid og det er overraskende, at udarbejdelse af udviklingsplaner/helhedsplaner for hele kirkegården ikke er omtalt i forbindelse med så vidtgående ændringer af forvaltningen af kirkegårdene. Sagen omhandler ganske vist ændringer af loven, men der er dog også omtalt forhold, som indgår i bekendtgørelsen. Reguleringsplaner, der er omtalt i det fremsendte materiale, er primært administrative planer, som oftest ikke indeholder gennemarbejdede udformninger af nye gravområder og gravudformninger. De kan blot omhandle

nedlukninger af gravområder. Reguleringsplanerne omfatter ofte mindre dele af en kirkegård, hvor kirkegårdens helhed ikke er beskrevet.

Forslaget til lovændring har karakter af justeringer af gældende bestemmelser for 1900-tallets kirkegårde, der snart ikke findes mere. Man har overset, at loven skal gælde for udformning af kirkegårdsanlæg med nye anlægstyper. Omlægning af kirkegårde er kompliceret og der er tale om en betydeligt udfordrende og langsigtet proces, som kræver et fagligt overblik.

Kirkebygningen og kirkegården er en sammenhængende enhed. Derfor skal der være harmoni mellem bygningen og kirkegården. Kirker og kirkegårde er jo karakteristiske ved, at de gennem århundreder er udviklet således, at der er lagt lag på lag således, at der er transparens gennem lagene, hvor den historiske udvikling kan aflæses. Konkret vil der være adskillige udfordringer, når nye lag i de kommende år lægges på de gamle. Derfor er det væsentligt, at der indgår faglige vurderinger.

Til udpegning af et meget begrænset antal umistelige kirkegårde bemærkes, at en del kirkegårde har enkelte emner, som kan betegnes som umistelige. Nogle steder er for eksempel egnskarakteristiske gravstrukturer bevaret på en mindre del af kirkegården. Hvis der kun udpeges 10 – 20 kirkegårde på landsplan, er der stor risiko for, at utallige kulturværdier går tabt, fordi de måske ikke indgår i de umistelige kirkegårde.

Jeg har set flere eksempler på, at en uprofessionel udviklings- eller reguleringsplan vil ødelægge hele kirkegården. Den nuværende godkendelsesordning har kunnet forhindre, at en sådan plan kan realiseres og at for mange uheldige, konkrete delprojekter udføres.

Det foreslås i lovforslaget, at menighedsrådene selv kan vedtage kirkegårdsudvidelser. Ved behandling af udvidelsessager har jeg lagt til grund, at udvidelser kun har kunnet anbefales, hvis det har kunnet dokumenteres, at der har været et behov for flere grave. I forbindelse med problematikken om skovbegravelser har menighedsråd foreslået kirkegårdsudvidelser til skovbegravelser, selv om gravkapaciteten på den gamle kirkegård kun har været halvt udnyttet. Udvidelsesønskerne har primært været begrundet i konkurrence i forhold til de ikke folkekirkelige skovbegravelser. Jeg har ikke anbefalet sådanne udvidelser, men henvist til, at den gamle kirkegård burde påbegyndes omdannet gennem udarbejdelse af en udviklingsplan, der indeholder tidssvarende gravtyper og miljøer.

Egentlig skov er heller ikke altid foreneligt med ældre kirkegårde eller med deres nærmeste omgivelser.

Jeg har argumenteret for, at grundlæggende ændringer af kirkegårdsprincipper, bør komme fra et højere niveau inden for folkekirken. Hvis menighedsråd får myndighed til at vedtage kirkegårdsudvidelser til skovbegravelse, kan den hidtidige tradition om anvendelse af kirkens forgård som gravplads gå i opløsning. Dermed kan der opstå helt nye kirkegårdsprincipper uden forudgående stillingtagen på et højere kirkeligt niveau.

Desuden vil kirkegårdsudvidelser, hvor de gamle kirkegårdes gravkapacitet slet ikke er udnyttet betyde øgede omkostninger uden grund. Hele problematikken om blandt andet skovbegravelser trænger til grundige overvejelser, inden nye principper fastlægges. Jeg skal her afholde mig fra at komme med forslag til løsninger.

Hvis delegering til menighedsrådene af godkendelseskompetencer på kirkegårdsområdet vedtages som foreslået anbefales:

Anbefaling 1, at der som det mindste sikres faglig bistand. Det kan ske ved, at menighedsrådene skal indhente faglige udtalelser fra kirkegårdskonsulenten efter de samme bestemmelser, som nu indgår i Bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde §19. Udtalelserne skal således indhentes inden de ønskede ændringer vedtages i menighedsrådet. Udtalelserne kan dermed indgå i menighedsrådenes overvejelser, inden endelige vedtagelser.

Anbefaling 2. Det nævnes, at der skal udarbejdes en ny instruks for kirkegårdskonsulenter. Det anbefales, at kirkegårdskonsulenterne får bedre muligheder for at hjælpe menighedsrådene. Det kan ske ved, at konsulenterne kan involveres mere direkte i projektfaser som menighedsrådenes faglige rådgivere. Det er naturligvis en forudsætning, at kirkegårdskonsulenterne stadig fungerer som uafhængige. Det vil sige, at de ikke nødvendigvis altid er enige med menighedsrådene.

Sag nr. 2025 - 28404 / Akt. nr. 3575241

Dato: 22. august 2025

TRR/HMH/PEBN

Til By-, Land- og Kirkeministeriet (via mail)

Høringssvar over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Aalborg Stift modtog den 1. juli 2025 høring over udkast til lovforslag vedr. understøttelse af menighedsrådenes vedligeholdelse af middelalderkirker og orientering om foreløbige ligningsbehov, med frist for bemærkninger den 25. august 2025.

Overordnet indeholder lovforslaget elementer, som jeg mener kan bidrage til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet, men samlet efterlader det et indtryk af, at kirken bevæger sig fra folkekirke til organisationskirke.

Et brud med folkekirkeforståelse i I.C. Christensens forstand vil efter min vurdering ikke "afhjælpe menighedsrådene", men risikerer at ændre folkekirkens identitet og føre til en professionalisering på bekostning af det lokale kirkeliv.

En folkekirke er der, hvor folket er, og den bæres og administreres af lokale kræfter. Jeg anerkender fuldt ud, at det i nogle tilfælde kan medføre udfordringer som manglende kompetencer o.l., men også, at de kan afhjælpes inden for gældende lovgivning gennem for eksempel sammenlægninger.

Her følger mine bemærkninger til forslagene:

1. Øget professionalisering af menighedsrådenes personaleledelse, styrket fokus på arbejdsmiljø og samarbejde mellem de gejstlige og læge funktioner i folkekirken

Det foreslås, at antallet af valgte menighedsråd som udgangspunkt skal bestå af mellem 5 og 10 medlemmer med mulighed for at vælge 1 ekstra medlem. Jeg er betænkelig ved forslaget, der reducerer antallet af menighedsrådsmedlemmer i forhold til i dag.

Færre medlemmer vil uvægerligt medføre en større arbejdsbyrde for menighedsrådet, fordi de samme opgaver skal løses med færre hænder. Selv om arbejdet kan fordeles gennem udvalg eller ved at ansatte medarbejdere, så vurderer jeg ikke, at det vil opleves som en aflastning for menighedsrådene.

Jeg kan konstatere, at en stor del af menighedsrådene i Aalborg Stift vil blive væsentligt begrænset i antallet af valgte medlemmer i både byer og landdistrikter.

Jeg anser ikke antallet af medlemmer for at være et stort problem. Aalborg Stift havde ved menighedsrådsvalget i 2024 19 menighedsråd (ud af 193), som fik dispensation til ikke at besætte i alt 31

ledige pladser. Derudover havde 7 menighedsråd udfyldningsvalg med i alt 14 ledige pladser. Altså 45 ledige pladser ud af i alt 1.263 pladser. En reduktion af antallet af medlemmer vil altså ikke forbedre eller løse noget i forhold til at udfylde menighedsrådene i Aalborg Stift, men som sagt pålægge dem en større arbejdsbyrde.

Jeg tilslutter mig forslaget om at udelukke et menighedsrådsmedlem, som vedvarende skader arbejdsmiljøet i sognet, og at det skal ske med kvalificeret flertal på to menighedsrådsmøder. Ligeledes i de tilfælde at gøre det muligt at fratage menighedsrådsmedlemmers enkeltmandsposter for resten af funktionsperioden.

Derimod kan jeg ikke tilslutte mig forslaget om, at præsters fødte medlemskab af menighedsråd ændres, så det fremover vil kræve mindst 50 % ansættelse i pastoratet og mindst et års ansættelse at blive "født medlem" af et råd. Det vil betyde, at også provster tages ud af menighedsrådsarbejdet, da provster, som hovedregel efter forslaget, ikke skal være fødte medlemmer af et menighedsråd.

Forslaget vil ændre fundamentalt på præstens/provstens stilling i sit sogn. Det er en væsentlig del af provsteembedets identitet, at provsten først og fremmest er præst med særlige opgaver, men med forslaget ændres provstens rolle til at få mere fokus på lederrollen og samtidig miste medbestemmelse i sognet. Det vil få betydning for provstens relation til menighedsrådet og sognet i øvrigt. Jeg forventer, at præster vil opleve at miste føling med, hvad der sker i sognet, og at det for nogle provster og præster kan opleves negativt for deres præsteidentitet.

I stedet vil jeg foreslå, at man indfører en hjemmel til at biskoppen, efter en konkret vurdering, kan fritage en præst eller en provst for at deltage i menighedsrådsmøder i en nærmere afgrænset periode, hvis biskoppen skønner, at det er nødvendigt. En sådan hjemmel vil give mulighed for den aflastning, som præster og provster kan have brug for, uden at de oplever at være "andenrangs-medlemmer" af menighedsrådet, fordi de kun kan deltage uden stemmeret.

Jeg har ikke overordnede bemærkninger til de øvrige forslag under dette emne i lovforslaget. Jeg henviser dog til detailbemærkningerne nedenfor på side 4.

2. Aflastning af menighedsrådenes forvaltning af fast ejendom og styrkelse af samarbejdet om økonomiforvaltning i provstiet

Det foreslås, at tjenesteboliger, landbrugsejendomme, jorder mv. som udgangspunkt overgår til provstiudvalget, som dermed bliver ansvarlig myndighed. Set fra bispeembedet er det ikke gavnligt for folkekirkens demokrati, og det er heller ikke nødvendigt.

Jeg har noteret mig, at det på et budgetsamråd kan besluttes, at ansvaret for bygningerne ikke flyttes til provstiudvalget, men det er yderst problematisk, at der alene skal tages stilling til det én gang. Hvis man på første budgetsamråd beslutter at bevare administrationen af præsteembedets ejendomme hos provstiudvalgene, kan et senere budgetsamråd ikke ændre beslutningen. Et menighedsråd bør også efter nyvalg have mulighed for at tage stilling, så beslutningen sidestilles med det modsatte tilfælde.

Som biskop er det min erfaring, at mange menighedsråd finder stor værdi i forvaltningen af disse bygninger, som de varetager med omhu og ære. Jeg er fortalende for at bevare den nuværende model, hvor menighedsråd i et provsti frivilligt kan beslutte at etablere et samarbejde efter menighedsrådslovens regler om, at administrationen af tjenesteboliger flyttes til provstiudvalget. Det kan allerede ske inden for lovens rammer. Det er folkekirkeligt og i overensstemmelse med folkekirkens forankring i menighedsrådene.

I Aalborg Stift har flere menighedsråd indgået frivillige samarbejdsaftaler, og netop frivilligheden er afgørende for et godt samarbejde. Når menighedsrådene selv har valgt løsningen, bevarer de medansvar og medinddragelse, og der bliver skabt et fællesskab frem for en centralisering.

Jeg er betænkelig ved, at den centralisering, forslaget lægger op til, vil pålægge provstiudvalgene en betydelig administrativ byrde, som før har været varetaget af frivillige i menighedsrådene. Fremover vil

de skulle administrere et stort antal bygninger. Det vil formentlig kræve ansættelser i provstierne og betyde færre midler til kirkelivet i sognene. Forslaget vil dermed ændre sognenes forvaltning og gøre det dyrere at være kirke, fordi den økonomiske byrde alene kan hentes fra det lokale kirkelige liv.

Desuden vil selve overgangen til den nye ordning være ressourcekrævende. Til hver tjenestebolig skal der oprettes et frivilligt CVR-nummer til brug for navneændringer i tingbogen i forbindelse med ejerskiftet. Provstiudvalgene skal oprette CVR-numre, foretage ændringerne i tingbogen og løbende tjekke digital post for hvert enkelt CVR-nummer. Det vil udgøre en væsentlig ekstra arbejdsbyrde i den daglige drift.

Særligt ansvaret og forvaltningen af præsteembedets faste ejendomme har givet anledning til mange drøftelser i Aalborg Stift.

Det foreslås, at kravet om godkendelse hos provstiudvalg og stiftsøvrighed afskaffes, når det gælder ændringer på kirkegården. Jeg støtter forslaget, men det bør følges af et krav om, at menighedsrådene indhenter sagkyndig bistand fra de stedlige kirkegårdskonsulenter i de sager, som menighedsrådene fremover selv vil kunne træffe afgørelse i. Det skal ske for at sikre faglig sparring, før ændringer på kirkegården, men det handler også om at sikre kirkegårdens æstetiske udtryk og om at f.eks. reguleringsplaner kan have juridiske mangler, der kan føre til flere utilfredse borgere og klager. På anmodning har jeg modtaget vedhæftede udtalelse fra stiftets kirkegårdskonsulent Mogens Bjørn Andersen, som jeg finder meget relevant i forhold til de foreslåede ændringer på kirkegården.

Jeg bifalder, at ændringer i kirkegårdens indhegning og indgangsparti fortsat skal godkendes af stiftsøvrigheden. Jeg henviser til detailbemærkningerne nedenfor på side 4.

3. Styrkelse og forenkling af reglerne om valg og sammensætning af de lokale demokratiske organer: menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd

Det foreslås at ændre valgformen for valg til provstiudvalg, til valgforsamlingsmodellen, som anvendes til menighedsrådsvalg. Det kan gøre valget uigennemsigtig og vanskeligt for udefrakommende at gennemskue valgprocessen, hvis der bliver tre forskellige valgformer til stiftsrådet.

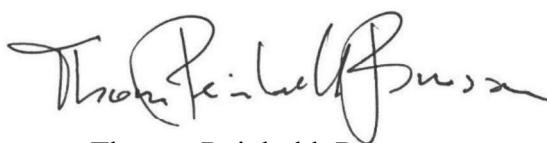
Det er positivt, at der forventes at blive fastsat regler om, at biskoppen kan udskrive udfyldningsvalg, hvis et medlem af stiftsrådet dør eller udtræder af stiftsrådet, og der ikke er stedfortrædere, som kan indtræde på vedkommendes plads.

Jeg har noteret mig, at der til mange af forslagene forventes at blive fastsat regler i bekendtgørelser mv., og jeg ser frem til at modtage forslagene i høring.

Stiftsøvrigheden, som ligeledes har haft forslaget i høring, har ikke yderligere at tilføje til nærværende høringssvar.

Hvis der er spørgsmål til ovenstående høringssvar, kan de rettes til stiftsadministrationen.

Med venlig hilsen

Thomas Reinholdt Rasmussen
biskop

Kopi til (via mail):
Alle stifter

Detailbemærkninger:

Øget professionalisering af menighedsrådenes personaleledelse, styrket fokus på arbejdsmiljø og samarbejde mellem de gejstlige og læge funktioner i folkekirken

- Det bør præciseres, om beslutningen om at fratage enkeltmandsposter også træffes med kvalificeret flertal, og over to møder, eller om det sker med almindeligt flertal på ét møde.
- Det bør præciseres til § 1a, stk. 1, hvem der beslutter hvorvidt der skal være nyvalg, hvis der oprettes et fælles menighedsråd midt i en valgperiode. Dette er der taget stilling til i § 1a, stk. 4 som omhandler sogneudskillelse, men ikke vedrørende fælles menighedsråd, som der er betydeligt flere eksempler på.
- Det bør tydeliggøres, eventuelt som en note til loven, at præsten, som ikke er født medlem, stadig har ret til at deltage i menighedsrådsmøder med tale- og forslagsret. Det samme gælder provsten, som heller ikke måtte være født medlem.
- Der er behov for at tydeliggøre reglerne omkring fælles menighedsråd, og antallet af menighedsrådsmedlemmer i de fælles menighedsråd, herunder om fastsættelse af antal i menighedsrådene forud for næste ordinære menighedsrådsvalg påvirkes af de nye regler om antallet af menighedsrådsmedlemmer.
- § 8a giver ikke mulighed for at dele opgaven som personaleansvarlig, som man kender det fra i dag. Vi har i stiftet flere eksempler på, at opgaven enten er delt mellem et valgt medlem og sognepræsten eller varetages af sognepræsten alene.
- I § 11d, stk. 4 anvendes ordret kommissorium om den vedtægt udvalget skal have, men alle andre steder står der fortsat vedtægt. Det bør derfor rettes, så der også i § 11d, stk. 4 står vedtægt.
- Det er utydeligt, hvad der skal ske med § 20a. Skal den fortsætte i sin nuværende form?
- Det fremgår af forslaget, at beslutningen om at afholde online-møde skal vedtages enstemmigt. Hvad med beslutningen om at holde et hybrid-møde, skal den også vedtages enstemmigt, eller blot med simpelt flertal? Dette bør præciseres.
- Muligheden for at nedsætte et ansættelsesudvalg, vil ”ophæve” menighedsrådets fornemmeste opgave i at repræsentere sognets kirkelige liv, fordi antallet af demokratisk valgte medlemmer nedsættes kraftigt.

Aflastning af menighedsrådenes forvaltning af fast ejendom og styrkelse af samarbejdet om økonomiforvaltning i provstiet

- Beslutningen om ikke at flytte ansvaret for præsteembedernes ejendomme til provstiudvalget, skal træffes på det første budgetsamråd efter ordinært valg til menighedsråd. Budgetsamrådene holdes på forskellige datoer i de forskellige provstier, og der kan derfor godt gå noget tid, inden der er budgetsamråd. Hvordan forholder man sig indtil da? Er det da fortsat menighedsrådene, som har ansvaret?
- Det fremgår af forslagets § 2, nr. 15, at biskopperne udpeger bygningskonsulenter vedrørende præstegårde og præstegårdskonsulenter. Man bør overveje at ændre dette punktum i bestemmelsen, da der rettelig er tale om en almindelig ansættelsesprocedure med stillingsopslag mv.
- Det fremgår af bemærkningerne, at hvis der ikke er flertal for at beholde ansvaret hos menighedsrådene, flyttes ansvaret til provstiudvalget, og kan ikke senere flyttes tilbage. Dette synes voldsomt, idet beslutningen afhænger helt og holdent af hvem der sidder på menighedsrådenes pladser det pågældende år. Der bør være mulighed for på et senere tidspunkt at ændre beslutningen, fx til det efterfølgende ordinære menighedsrådsvalg.
- Det fremgår af bemærkningerne, at kirke- og præsteembedekapitaler ændrer navn til kirkekapitaler, og at der indføres en ny kapital, provstikapitaler, som ”erstatte” præsteembedekapitalerne. Hvis der er provstier, hvor opgaven fortsat varetages af menighedsrådene, vil alle menighedsrådets kapitaler i så fald benævnes kirkekapitaler?
- Gælder kravet om godkendelse på kirkegårdene fortsat for klokkestabler, som står på kirkegården? Dette er ikke klart.

Styrkelse og forenkling af reglerne om valg og sammensætning af de lokale demokratiske organer: menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd

- Det bør præciseres, hvad der forstås ved mindre øer, og hvilke kriterier man lægger vægt på. Hvad er afgørende? Der må ikke være tvivl herom.

Brevdato	22-08-2025
Afsender	Christine Nortov Schreiner (Sagsbehandler, Fyens Stift)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Fyens Stift, vedr. Høringssvar til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse
Aktnummer	285
Identifikationsnummer	513947
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Høringssvar på lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet{F2#17811101#5#17811037#6}
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Københavns Stift (KMKBH@KM.DK), Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK), Roskilde Stift (KMROS@KM.DK), Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK), Fyens Stift (KMFYN@KM.DK), Viborg Stift (KMVIB@KM.DK), Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK), Ribe Stift (KMRIB@KM.DK), Haderslev Stift (KMHAD@KM.DK)
Fra: Christine Nortov Schreiner (CHNS@km.dk)
Titel: Høringssvar til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse (STPR F2: 3603920)
E-mailtitel:
Sendt: 22-08-2025 13:00
Bilag: Høringssvar på lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet{F2#17811101#5#17811037#6}.pdf;

Til By-, Land- og Kirkeministeriet

På vegne af Biskoppen over Fyens Stift fremsendes hermed høringssvar til høring over udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (ministeriets sagsnr. 2025-4679).

Med venlig hilsen

Christine Nortov Schreiner
Stiftsfuldmægtig

Fyens Stift, Klingenberg 2,5000 Odense C
Tlf: 66 12 30 24, direkte: 63 11 39 50
Mail: chns@km.dk
www.fyensstift.dk

Når vi modtager en e-mail, registrerer vi de personoplysninger, der fremgår af e-mailen. [Læs Fyens Stifts persondatapolitik her](#). Hvis du ikke er rette modtager af denne e-mail, beder vi dig slette den og underrette Fyens Stift, da mailen kan indeholde fortrolige oplysninger

Fyens Stifts Bispeembede

Til By-, Land- og Kirkemisteriet

22. august 2025
Sagsnr.: 2025-30953

Høringssvar til udkast til lovforslag til lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, lov om ansættelse af stillinger i folkekirken m.v. og lov om valg til menighedsråd (Forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet)

Hermed fremsendes høringssvar til udkast til lovforslag til lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, lov om ansættelse af stillinger i folkekirken m.v. og lov om valg til menighedsråd (Forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet).

Indledningsvis ser vi os nødsaget til at kommentere processen omkring lovforslagets tilblivelse. Vi mener, at processen har været utilfredsstillende.

Det er utilfredsstillende, at rapporten om menighedsrådenes rolle og forslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet blev udarbejdet i lukkede udvalg uden tilstrækkelig tilbagemelding til og involvering af det kirkelige landskab. Vi mener samtidig, at der har været ringe mulighed for at få en ordentlig folkelig debat, da rapporten, efter den udkom den 18. marts 2025, blev præsenteret ved møder med begrænset deltagerantal og taletid til de indbudte, hvorefter der allerede den 21. maj 2025, altså inden lovforslaget blev sendt i høring den 1. juli 2025, blev indgået en politisk aftale.

Vi finder det samtidig yderst utilfredsstillende, at lovforslaget kommer i høring den 1. juli 2025, altså i begyndelsen af sommerferieperioden, hvor menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd ikke har møder og dermed ikke har mulighed for at samles og udarbejde et kvalificeret høringssvar.

Vi anerkender til gengæld flere af rapportens intentioner om forenkling af menighedsrådsarbejdet, men har helt overordnet en bekymring for, at forslagene gemmer på en fordyrelse af folkekirken, hvilket også fremgår af kommentarerne til de enkelte forslag.

I nedenstående kommenterer vi lovforarbejdet og lovforslaget.

1) Kommentar til lovforslagets § 1, nr. 3, 5 og 10

1.1. vedr. lovforslagets § 1, nr. 3)

Vi finder det problematisk, at provsten ikke længere skal være født medlem af menighedsrådet. Der henvises til lovforarbejdets s. 58 ff.

Ved at tage provsten ud af menighedsrådsarbejdet, risikerer provsten at miste blik for den kirkelige virkelighed herunder menighedsrådsarbejdet som stedet og udgangspunktet for provstens daglige arbejde og beslutninger.

1.2. vedr. lovforslagets § 1, nr. 5)

Vi finder det problematisk, at der ved flere præster ved samme kirke udnævnes en primærpræst. Der henvises til lovforarbejdets s. 61 ff.

Ved at udnævne en primærpræst, vil der også opstå en gruppe sekundære præster (kapellaner), som ikke får indflydelse på menighedsrådsarbejdet og dermed kirkens daglige drift. Vi frygter, at det vil svække engagementet i menighedsrådet, da man dermed afskærer en gruppe præster fra at tage del i kirkens demokrati.

Vi frygter samtidig at det kan føre til arbejdsmiljøproblemer præsterne imellem.

1.3. vedr. lovforslagets § 1, nr. 10)

Vi finder det problematisk, at der udnævnes primærpræster for hvert sogn i flersognspastorater. Vi forstår ikke, hvordan dette tiltag skal udmøntes i praksis, da det vil give problemer i fordelingen mellem primærpræsterne i pastorater med mange sogne. I Fyens Stift har vi pastorater med flere sogne og et fælles menighedsråd. Der henvises til lovforarbejdets s. 69 ff.

Et eksempel på ovenstående kunne være: I et større byområde har to sogne fælles menighedsråd, og der er ansat to præster i pastoratet. Skal der så være en primærpræst til hvert sogn, eller skal der kun udpeges en primærpræst til menighedsrådet?

2) Kommentar til lovforslagets § 1, nr. 6-7

Vi finder det unødvendigt at skære i antallet af menighedsrådsmedlemmer i landets menighedsråd. Der henvises til lovforarbejdets s. 63 ff.

Ved seneste menighedsrådsvalg blev stort set alle fynske menighedsråd fuldtallige, og vi oplever en stor interesse for menighedsrådsarbejdet. Da folkekirken hviler på de mange frivillige hænder, mener vi, at det vil svække folkekirken at skære i antallet af menighedsrådsmedlemmer.

Ifølge lovforslaget skal menighedsråd som udgangspunktet bestå af fem medlemmer, og der bliver yderligere et medlem pr. 2000 medlemmer af folkekirken i sognet.

I fynske købstæder på mellem 5000-10000 medlemmer vil det betyde en væsentlig reducere i antallet af medlemmer.

Eksempel: Sankt Knuds sogns menighedsråd (Odense Domkirke) har på nuværende tidspunkt 12 menige medlemmer og tre præster. Med det nye forslag vil menighedsrådet blive reduceret til otte menige medlemmer, som kan forøges med et medlem. Da kun primærpræsten skal være menighedsrådsmedlem, vil menighedsrådet gå fra 15 medlemmer på nuværende tidspunkt til kun 10 medlemmer fremadrettet.

3) Kommentar til lovforslagets § 1, nr. 13-17

Vi finder det grundlæggende godt, at der er to forskellige modeller for menighedsrådenes konstituering, nemlig en minimumsmodel og en model med valg af enkeltmandsposter og stående udvalg. Der henvises til lovforarbejdets s. 73 ff.

Vi er samtidig opmærksomme på, at der er tale om flere lønnede poster.

I lovforarbejderne findes der beregninger på, hvad det vil koste at lønne en personaleansvarlig, og der er oplysning om obligatoriske kurser for personaleansvarlige samt for kasserer og formand.

Vi er grundlæggende glade for kurser og efteruddannelse og finder det godt med kurser for personaleansvarlige, og vi anerkender dermed beregningerne i lovforarbejdet.

Vi finder det dog beklageligt, at der i lovforarbejderne ikke foreligger en redegørelse for det økonomiske grundlag til at betale kurser.

Det vil i praksis ikke være muligt for mindre fynske menighedsråd af afholde udgifterne til lønninger og obligatoriske kurser, hvilket vi af flere omgange er blevet gjort opmærksomme på af vores menighedsråd – senest til Fyens Stift og Fyens Stifts Menighedsrådsforenings informationsmøde omkring rapporten om *"Menighedsrådenes rolle og forslag til forenkling og bedre understørelse af menighedsrådsarbejdet"* i Vollsmose kirke den 19. juni 2025.

4) Kommentar til lovforslagets § 2, nr. 9

Vi er ikke enige i forslaget om, at det udelukkende er fødte medlemmer af menighedsrådet, som er valgbare til PU. Der henvises til lovforarbejdets s. 149 ff.

Hvis forslaget om at udnævne primærpræster til menighedsrådet vedtages, vil en del præster ikke være valgbare til provstiudvalget. Det finder vi, er et demokratisk problem, som indskrænker præstediversiteten i provstiudvalget.

5) Kommentar til lovforslagets § 2, nr. 15 og 17-18

5.1. vedr. lovforslagets § 2, nr. 15

Det fremgår flere steder af lovforarbejdet, at hvis sognegården ligger på præsteembedets matrikel bliver denne ikke administreret af provstiet, men skal fortsat bestyres af menighedsrådet. jf. lovforarbejdets s. 164.

Det fremgår på s. 166, afsnit 4, at det forventes at blive provstiet, som skal betale for vedligeholdelse og drift af sognegården.

I forhold til menighedsrådenes brugsret til sognegården, fremgår det på s. 168, afsnit 4 at: *"der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om menighedsrådets brugsret til sognegården"*. Betyder det, at menighedsrådene skal indgå en brugsretsaftale for at være berettiget til at være i sognegården?

Det er beklageligt, at der ikke er en mere fyldestgørende redegørelse for ovenstående, da en stor del af sognegårdene i Fyens Stift ligger på samme matrikel som tjenesteboligen. Spørgsmål vedrørende sognegården kan have stor betydning for, om de fynske menighedsråd ønsker at overlade administrationen af præsteembedet til et provstiudvalg.

5.1.1. Vedr. tjenesteboligen

I forhold til tjenesteboligens tjenstlige lokaler fremgår det på s. 167, at: *"Såfremt provstiudvalget varetager vedligeholdelse og drift af tjenesteboliger, vil det betyde, at alle spørgsmål i tilknytning til tjenesteboliger, som i dag varetages af menighedsråd, fremover skal varetages af provstiudvalget. Det betyder, at også udgifter til fx IT-udstyr, kontorhold, møbler m.v. fremover skal finansieres af provstiudvalgskassen. Herved bliver ansvaret entydigt placeret hos provstiudvalget. Forslaget omfatter også de nævnte udgifter i forhold til præster, der ikke har tjenesteboligpligt, og indebærer dermed, at disse udgifter for alle præster samles et sted af hensyn til enkel og ensartet administration".*

Vi gør opmærksom på, at provstiudvalget dermed også bliver den myndighed, som skal sørge for, at de tjenstlige lokaler overholder arbejdsmiljølovgivningen, og dermed være omfattet af lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021 om arbejdsmiljø.

Hertil kommer de gældende regler i cirkulære nr. 55 af 26. juni 2012 om tjenestebolig for folkekirkens præster. Vi finder det beklagelig, at hverken arbejdsgruppen eller ministeriet har taget stilling til, hvordan provstierne skal løfte arbejdsopgaven med at administrere tjenesteboligerne. Vi hæfter os samtidig ved, at der ikke er udarbejdet forslag til, om der må ske delegation til f.eks. en ejendomsservicevirksomhed, med mindre at opgaven ikke er forbundet med et delegationsforbud.

5.2. vedr. lovforslagets § 2, nr. 15 vedr. tinglysningsudgifter

Det fremgår af lovforarbejdet s. 169 ff., at: *"Det forventes, at der skal foretages ændringer i tingbogen af den tinglyste ejer af de tjenesteboliger, landbrugsejendomme, jorder m.v., der efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse bestyres af provstiudvalget. Ejeren vil fortsat være x præstembede, men bestyrelsesforholdet ændres fra x menighedsråd til x provstiudvalg".*

Af lovforarbejdet fremgår det ikke, hvor udgifter, der skal afholdes til navneændring, vurdering af salgssum, udgifter til tinglysningsretten (herunder tinglysning af skøde pr. ejendom som minimum koster 1.850 kr. i et fast gebyr, plus 0,6% af ejendommens købesum (oprundet til nærmeste 100 kr.)), adkomsthavererklæringer samt evt. udgifter til brug af landinspektører, skal komme fra. Det finder vi beklageligt. Vi gør opmærksom på, at ovenstående pris for udgifter til tinglysningsretten forudsætter, at stemplet kan genbruges.

Vi er af den opfattelse, at de økonomiske omkostninger til ovenstående er stærkt undervurderet.

5.3. vedr. lovforslagets § 2, nr. 17-18

Det fremgår af lovforarbejdet, at man ønsker at indføre to nye kapitaltyper benævnt *"kirkekapital"* og *"provstikapital"*. Der henvises til s. 174 ff.

I lovbekendtgørelse nr. 1299 af 8. november 2023 om menighedsråd er det i § 42 b, stk. 1, nr. 3 og § 42 c, stk. 1, nr. 2 allerede reguleret, at provstiudvalg og menighedsråd kan indgå en samarbejdsaftale om bygningsvedligeholdelse og drift, herunder af præsteboliger.

Man ville således ved at benytte nuværende lovgivning kunne undgå udgifter til ejerskifte, nye kapitaler, lønudgifter mv.

Vi glæder os over, at der med det nye lovforslag lægges op til, at menighedsrådene fortsat kan bestyre præsteboligen. Til gengæld undrer vi os over, at de menighedsråd, som vælger denne

Fyens Stifts Bispeembede

ordning, skal indgå besværlige samarbejdsaftaler med provstiudvalget for at kunne varetage bygningsvedligeholdelse og drift af deres egen bolig.

Vi undrer os samtidig over, at der ikke også er mulighed for at beholde råderetten over præsteembedets jorde.

Det fremgår endvidere på s. 166-167, at: *"Det forventes, at stiftsøvrighedens godkendelseskompetence ved køb, salg m.v. af en fredet tjenestebolig afskaffes, når bestyrelsen varetages af provstiudvalget. Det forudsættes på den baggrund, at biskoppen orienterer provstiudvalget om påtænkte ændringer i pastorater, og at provstiudvalget bliver forpligtet til at orientere biskoppen om overvejelser om køb og salg af tjenesteboliger så tidligt i processen, at der kan tages hensyn til ændrede behov på grund af ændret pastoratinddeling i provstiudvalgets beslutningsproces".*

Vi finder det beklageligt, at man med evt. vedtagelse af lovforslaget afskaffer gældende godkendelseskompetence i forbindelse med køb og salg af fredede ejendomme. Det er almindelig kutyme hos offentlige myndigheder, at godkendelser finder sted ved to instanser for at sikre, at der træffes en lovformelig beslutning.

6) Kommentar til lovforslagets § 3, nr. 4

Det fremgår af lovforarbejderne til bestemmelsen i § 19 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 84 som fremsat, at en umistelig kirkegård er kendetegnet ved et kirkegårdsanlæg, som må anses for at være af uvurderlig kulturhistorisk betydning. Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger, at det (i 2013) er forudsat, at der vil være et relativt beskedent antal kirkegårde, f.eks. 10-15 stk., der vil blive vurderet som umistelige.

Hvad er en "umistelig kirkegård"? Vi finder det beklageligt, at ministeriet ikke har udarbejdet retningslinjer for, hvad en umistelig kirkegård er, og vi mener, at vi i Fyens Stift har mange umistelige kirkegårde.

Vi frygter, at det fremsatte lovforslag vil medføre store forandringer på de fynske kirkegårde.

Hvis Stiftsøvrigheden mister sin kompetence som godkendende myndighed i forhold til ændringer på kirkegårdene, vil det give menighedsrådene mulighed for f.eks. at etablere fjernvarmeforbindelse tværs over kirkegården, nedgrave faskiner, ændre indgangspartiet til kirken med ramper, opstille kunstværker og lysinstallationer samt cykelskure.

Vi finder det beklageligt, at Arbejdsgruppen ikke har indhentet oplysning om, hvad menighedsrådene reelt søger om at ændre på kirkegårdene, og hvor mange ansøgninger som afvises eller sendes tilbage til menighedsrådets til fornyet behandling.

Vi gør opmærksom på, at grunden til, at Stiftsøvrigheden har afgørelseskompetencen på kirkegårdsområdet, er, at sektorlovgivningen garanterer beskyttelsen af kirkegården, som i mange andre tilfælde ville have været fredet og dermed ville være underlagt andre sektorlovgivninger.

Under gældende lovgivning er stiftet forpligtet til at høre stiftets konsulenter, inden Stiftsøvrigheden træffer afgørelse. Det medfører bl.a., at der bliver taget stilling til økonomi, udseende, kvalitet, kulturhistoriske forhold mv. Det er derfor vores vurdering, at ovenstående kan få katastrofale konsekvenser for kirkegårdes kulturarv, uagtet om disse betragtes som "umistelige".

Afsluttende bemærkninger

Lovforslaget indeholder konstruktive elementer, som vi i Fyens Stift overordnet støtter. Men vi håber, der lyttes til den kritik, bekymring og undren, som høringssvarene rejser.

Lovforslaget vil helt overordnet rykke ved forholdet mellem stift, provsti og sogn, og det vil samtidig få store økonomiske konsekvenser for især provstier og menighedsråd. Det finder vi ikke ordentligt beskrevet i lovforslaget.

Vi mener, at den politiske proces er gået for hurtigt, og at der derfor ikke har været tid til at undersøge de økonomiske- og ejerskabsmæssige forhold til bunds.

Det forhastede forløb har skygget for den brede folkelige debat, hvilket svækker legitimiteten bag en så afgørende og historisk ændring af den lovgivning, som udgør folkekirkens fundament.

Dette høringssvar er udarbejdet i samarbejde med Fyens Stiftsadministration.

Med venlig hilsen

Mads Davidsen
Biskop

Brevdato	24-08-2025
Afsender	Marianne Christiansen (Biskop, Haderslev Stift)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Haderslev stift, vedr. høringssvar til lovforslaget vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Aktnummer	391
Identifikationsnummer	514250
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Biskoppens høringssvar
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Lars Christian Kjærgaard (LCK@KM.DK)
Fra: Marianne Christiansen (MCH@KM.DK)
Titel: Biskoppens høringssvar (STPR F2: 3599899)
E-mailtitel:
Sendt: 24-08-2025 18:27
Bilag: Biskoppens høringssvar.pdf;

Til By- Land- og Kirkeministeriet

Hermed fremsendes høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd m.v. – Sags nr. 2025-4679

Venlig hilsen

Marianne Christiansen
Biskop over Haderslev stift

BISKOPPEN OVER HADERSLEV STIFT

By-, Land-, og Kirkeministeriet

Den 25-08-2025/LCK
Sagsnr. 2025 - 28146
Akt. nr. 3599899

BLKM - høring - lovforslag om ændring af lov om menighedsråd m.v. – Sags nr. 2025-4679.

Overordnet vil jeg bemærke, at da jeg selv har været en del af styregruppen bag rapporten, hilser jeg de fleste af lovforslagets ændringer velkommen. Blandt andet værdsætter jeg den udvidede § 1, der ved en klarere formulering af menighedsrådenes opgaver og formål i sig selv er med til at forenkle arbejdet, fordi der undgås usikkerhed og forebygges konflikt i henseende til sigtet med menighedsrådsarbejdet.

Jeg vil i den henseende bemærke, at arbejdet med lovgivningen bør videreføres i en samlet styrelseslov for folkekirken. En sådan lov vil give menighedsråd og alle andre et klart billede af folkekirkens struktur og de forskellige instansers kompetencer og på den måde lette arbejdet for alle i folkekirken. Det vil desuden lade folkekirken fremstå klart beskrevet.

Med hensyn til de foreslåede ændringer vil jeg takke for ændringen i forhold til det tyske mindretals repræsentation i menighedsrådene, som er af stor betydning for mindretallets kirkelige engagement.

Forslaget, der nedsætter antallet af medlemmer, er jeg i udgangspunktet betænkelig ved, men den svækkende virkning afbødes af muligheden af, at menighedsrådet selv kan øge sit antal.

Forslaget om obligatorisk uddannelse til personaleansvarlig, formand og kasserer kan kritiseres for at pålægge folkevalgte en byrde og stille betingelser. Dog mener jeg, at nytten af den fælles uddannelse samt det lokale menighedsråds uanfægtede mulighed for at vælge, hvem de vil til posterne, opvejer ulempen. Også udvidelsen af § 15 er, med den risiko den kan indebære for at indskrænke folkevalgtes meningstilkendegivelser, at foretrække, fordi den angiver en retning og desuden vil give handlemuligheder i de heldigvis få ekstreme tilfælde.

Jeg har imidlertid to forbehold – dels overfor ændringen af bestyrelsen af præsteembedets jorder og ejendomme, dels over for bortfald af godkendelse på kirkegårdens område – samt en efterlysning af hjemmel i forbindelse med forslagens § 1 nr. 57l.

Ad lovforslagets § 2, nr. 15:

Jeg håber, man vil genoverveje den indgåede politiske aftale mht. forslaget om, at ansvaret for og opgaven med tjenesteboliger, landbrugsejendomme, jorder m.v. som udgangspunkt flyttes til provstiudvalget. Jeg håber endvidere, at man som minimum vil skelne imellem tjenesteboligen og de øvrige ejendomme og jorder. Jeg håber endelig, at man vil indføre en mulighed for, at menighedsrådene aktivt vælger og igen kan fravælge at lade tjenesteboligen administrere af provstiudvalget.

Jeg finder det afgørende for folkekirkens lokale forankring, som er dens fornemme kendetegn, at ansvaret for såvel bygninger og jorder som det kirkelige liv i sognet som udgangspunkt bevares hos menighedsrådene. Menighedsrådene har ifølge min erfaring ikke brug for at blive tømt for opgaver og ansvar, men alene brug for bedre hjælp til at løfte deres opgaver. Det sker allerede mange steder ved ansættelser i provsti og stift, og mit indtryk er, det opleves som en forenkling af opgaverne og en lettelse.

Mens jeg kan se gode argumenter for at flytte bestyrelsen af tjenesteboligen til provstiudvalg – først og fremmest lettelse af menighedsrådet, lettelse i samarbejdet mellem valgte og fødte medlemmer i menighedsrådet og en mulig bedre sikring af sognepræsternes arbejdsmiljø - så kan der også være gode lokale grunde til ikke at ønske at flytte ansvaret. Jeg mener derfor, at det er vigtigt, at menighedsrådene kan vælge at overdrage ansvaret til provstiudvalget, men at det også skal være muligt ikke at gøre det og muligt senere at omgøre beslutningen., se nedenfor. Hvis muligheden for at omgøre beslutningen i en senere menighedsrådsperiode ikke

findes, vil det under alle omstændigheder lægge en væsentlig dæmper på incitamentet til overhovedet at overlade bestyrelsen til provstiudvalget.

Efter samtaler med menighedsrådene i Haderslev stift kan jeg ikke gå ind for at flytte ansvaret for jorderne og præsteembedets øvrige ejendomme til provstiudvalget. Det lokale kendskab er en afgørende fordel i forvaltningen af jordene og ejendommene såvel som for ansvarsfølelsen. At menighedsrådet er forvalter af sognets/præsteembedets jorder og ejendomme er for mange en væsentlig motivation for menighedsrådsarbejdet, og er også en del af relevansen af menighedsrådet i lokalsamfundet. Flytningen opleves af de berørte ikke som en lettelse i arbejdet, men som en fratagelse af en vigtig del af menighedsrådets ansvarsområde.

På den baggrund skal jeg for det første foreslå, at det som udgangspunkt fastholdes, at ansvaret for forvaltningen af præsteembedets faste ejendomme er hos menighedsrådene, for det andet skal jeg foreslå at det i forhold til muligheden for at overdrage ansvaret for forvaltningen til provstiudvalget sondres mellem tjenesteboligerne og præsteembedets øvrige faste ejendomme, og for det tredje, at der indføres en hjemmel til, at provstiudvalget og budgetsamrådet i fællesskab kan beslutte at ansvaret for forvaltning tilbageføres til menighedsrådene.

Konkret skal jeg altså foreslå, at der indføres en hjemmel for budgetsamrådet til at beslutte, at ansvaret for præsteembedets præsteboliger og/eller præsteembedets øvrige faste ejendomme med et kvalificeret flertal på 2/3 på det første budgetsamråd efter ordinært valg til menighedsråd, kan overgå til provstiudvalget, samt at en tilbageførsel af ansvaret ligeledes kan ske efter beslutning med et kvalificeret flertal på 2/3 på det første budgetsamråd efter ordinært valg til menighedsråd samt efter beslutning af provstiudvalget.

Ad lovforslagets § 2, nr. 15 og § 3, nr. 4.

Jeg kan ikke tilslutte mig, at stiftsøvrighedens og provstiudvalgets godkendelseskompetence i forhold til kirkegården og bygninger udenfor kirkegården ændres, jf. min mindretalsudtalelse i styregruppen. Jeg håber derfor, at man vil genoverveje den indgåede politiske aftale herom.

Det er efter min vurdering af afgørende betydning for de kulturhistoriske interesser, der er knyttet til vores kirker, at disse ses i sammenhæng med kirkegården og kirkens

omgivelser. De kulturhistoriske interesser, der er knyttet til kirkerne, kan ikke ses isoleret i forhold til selve kirkebygningen, men må ses i samspil med de kulturhistoriske interesser, der er knyttet til såvel kirkegården som kirkens nærmeste omgivelser.

En eventuel asfaltering af en kirkegård eller opførelse af et nyt hus på kirkegården, uden opmærksomhed på sammenhængen med kirken, kan f.eks. være aldeles ødelæggende for oplevelsen af kirken og den kulturarv og de kulturhistoriske interesser, der er knyttet til kirken – selvom menighedsrådene træffer deres valg ud fra legitime hensyn som f.eks. adgangsforhold og arbejdsmiljø.

Dertil kommer, at de ændringer, der foretages på kirkegården, i sagens natur vil have langtidsvirkninger, fordi der er tale om i nogle tilfælde langsomt groende planter og træer. Menighedsrådet vil uden professionel bistand have vanskeligt ved at danne sig fyldestgørende indtryk af langtidsvirkningerne forud for beslutningerne.

På den baggrund skal jeg på det kraftigste opfordre til at stiftsøvrighedens og provstiudvalgets kompetencer i forhold til kirkegården, og parkeringspladser og bygninger uden for denne bevares.

Det handler ikke om umistelige kirkegårde, men om umistelig kulturarv knyttet til kirkerne i deres samspil med kirkegårde og omgivelser.

Min erfaring er, at den hidtidige forpligtende dialog mellem menighedsrådet og stiftsøvrighedens konsulenter har sikret, at menighedsrådenes ønsker og initiativer har kunnet føres ud i livet under former, der er berigende for kirkegårdens skønhed og oplevelsen af kirken og kulturarven. Konsulenternes indspil har givet kreative og æstetiske løsninger, som ikke var fundet uden den forpligtende samtale.

Menighedsrådene er bestyrere af folkekirkens kirkegårde og ingen andre kan tage beslutninger på kirkegården, men godkendelsesprocessen har tilført disse beslutninger en kvalitet, som gør, at landets kirkegårde i dag er så forskellige og smukke og i stadig udvikling.

Ad lovforslagets § 1, nr. 57

Som det sidste vil jeg i forhold til *lovforslagets § 1, nr. 57* påpege, at provstiudvalgets opgavevaretagelse som enhver anden offentlig myndighed skal have hjemmel i en

lov. For provstiudvalgets vedkommende er dets opgaver blandt andet fastsat i økonomiloven og uddybet i bekendtgørelsen om provstiudvalgets virksomhed.

I menighedsrådslovens § 42 b er der hjemmel til, at menighedsråd og provstiudvalg kan samarbejde om nærmere bestemte opgaver, og i § 42 c til, at menighedsrådene kan delegere kompetence til provstiudvalget i forhold til nærmere bestemte opgaver.

Omvendt ser jeg ikke, at der er hjemmel til, at et provstiudvalg uden om menighedsrådene selv kan beslutte at varetage opgaver i forhold til bygningsvedligeholdelse eller fælles personaleadministration mv.. Hvad et provstiudvalg ikke kan gøre, kan flere provstiudvalg naturligvis heller ikke gøre i et samarbejde.

Det skal i tilslutning hertil bemærkes, at ministeriets adgang til at dispensere fra menighedsrådslovens regler specifikt ikke omfatter reglerne i kapitel 8, hvor reglerne i §§ 42 b og 42 c fremgår.

Såfremt ministeriet derfor ønsker, at provstiudvalgene uden om et formelt samarbejde med menighedsrådene efter §§ 42 b eller 42 c skal kunne indgå samarbejde om bygningsvedligeholdelse mv. som anført i forslaget, skal jeg foreslå, at der indføres en hjemmel i f.eks. økonomiloven til, at provstiudvalget kan varetage denne opgave, eller mere generelt "nærmere bestemte opgaver efter ministeriets bestemmelse, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsning af folkekirkelige opgaver i provstiet".

Med venlig hilsen

Marianne Christiansen

Brevdato	25-08-2025
Afsender	Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Lolland-Falsters Stift, vedr. høringssvar fra biskop Marianne Gaarden til lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Aktnummer	320
Identifikationsnummer	514373
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Til BLKM - høringssvar fra biskop Marianne Gaarden til lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Henrik Jørgen Horster (hjh@ast.dk), Roskilde Stift (KMROS@KM.DK), Københavns Stift (KMKBH@KM.DK), Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK), Fyens Stift (KMFYN@KM.DK), Haderslev Stift (KMHAD@KM.DK), Ribe Stift (KMRIB@KM.DK), Viborg Stift (KMVIB@KM.DK), Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK), Aalborg Stift (KMAAL@KM.DK)
Fra: Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK)
Titel: Til BLKM - høringsvar fra biskop Marianne Gaarden til lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (STPR F2: 3601267)
E-mailtitel:
Sendt: 25-08-2025 09:04
Bilag: Til BLKM - høringsvar fra biskop Marianne Gaarden til lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.pdf;

Til By-, Land- og Kirkeministeriet.

På vegne af biskop Marianne Gaarden fremsendes vedhæftede høringsvar.

Med venlig hilsen,

Trine Frydkjær Paulsen
Chefkonsulent

LOLLAND-FALSTERS STIFT
FOLKEKIRKEN

Østre Allé 2 · 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 0708 · trfp@km.dk
www.lfstift.dk · [Tilmeld nyhedsbrev](#)

LOLLAND-FALSTERS STIFT

Østre Allé 2 • 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 02 11 • Mail: lfstift@km.dk

www.lfstift.dk

By-, Land- og Kirkeministeriet

Dato: 25. august 2025.

Dok.nr.: 3601267

Sagsbehandler: TRFP

Sendt med e-post.

Bispeembedet

Høringssvar til forslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Jeg har den 1. juli 2025 modtaget høringsbrev vedrørende ovenstående lovforslag.

Indledningsvis vil jeg gerne anerkende arbejdet med at ændre lovgivningen med henblik på at give menighedsrådene bedre og mere tidssvarende vilkår at arbejde under. Selvom intentionen primært er formuleret som en administrativ aflastning af menighedsrådene, s  hæfter jeg mig især ved det øgede fokus på at sikre et godt arbejdsmiljø, som tiden kalder på.

Så jeg støtter lovforslaget i det store hele, men det giver anledning til følgende bemærkninger fra min side:

Flytning af forvaltning af tjenesteboliger til provstiudvalget

Som udgangspunkt mener jeg, at det er en god idé at flytte forvaltningen af tjenesteboligerne til provstiet. Ikke så meget for at lette menighedsrådet for det administrative arbejde, som for at styrke arbejdsmiljøet, sikre en ligeværdig relation mellem præsten og menighedsrådet og reducere konfliktpotentialer.

En flytning til provstiet vil kunne forebygge konflikter for både præster og menighedsråd. I dag kan menighedsrådet bruge tjenesteboligen som et 'pressionsmiddel' mod præsten ved fx ikke at være lydhøre overfor ønsker om istandsættelse eller forbedringer, ligesom præsten kan gøre det besværligt for menighedsrådet løbende at varetage deres ansvar med at vedligeholde boligen.

Jeg havde dog hellere set, at det var lovpligtigt for alle og ikke frivilligt, da jeg kan være bekymret for, at de steder hvor ovenstående scenarier er en udfordring i dag, vil man ikke beslutte at overføre forvaltningen til provstiudvalget.

Flytning af forvaltning af landbrugsjorder til provstiudvalget

Jeg hilser forslaget velkommen af hensyn til gennemførelsen af den nødvendige grønne omstilling. En forankring af forvaltningen i provstiudvalget vil desuden kunne forebygge uhensigtsm essig lokal favorisering grundet personkendskab til menighedsrådet. Jeg havde gerne set, at flytning af jorder til provstiudvalget var lovpligtigt for alle.

Når der nu lægges op til, at flytningen af forvaltningen af både tjenesteboliger og landbrugsjorder til provstiudvalget er frivillig, kunne jeg ønske, at beslutningen om flytningen af forvaltningen i begge tilfælde ikke i første omgang er en ultimativ beslutning. Jeg tror, at det vil kunne afholde mange menighedsråd fra at tage beslutningen, da de ikke kan overskue konsekvenserne.

Jeg skal derfor foreslå, at ændringen til en begyndelse indføres som en prøveordning, s  menighedsrådene i praksis kan se og erfare af en flytning, inden de bliver bedt om at træffe en ultimativ beslutning.

Kirkegårde

Som udgangspunkt er jeg overbevist om, at alle menighedsråd ønsker det bedste for deres kirkegårde. Men jeg har også set eksempler på, at menighedsråd har fældet fredede træer på kirkegården, da det fx har været meget arbejdskrævende at samle blade. Når gamle træer først er fældet, kan de ikke rejses igen.

Det vil derfor være at foretrække, at der indføres et krav om en pligtig høring af kirkegårds konsulenterne inden menighedsrådene træffer de beslutninger, hvor kompetencen i den nugældende lovgivning ligger hos provstiudvalgene.

Ændring af § 1 og mulighed for udelukkelse af medlemmer

Jeg hilser det skærpede fokus på samarbejde og økonomiforvaltning velkommen samt præciseringen af samarbejdspigten. Dette i kombination med en øget professionalisering omkring personaleledelse kan forhåbentlig bidrage til et bedre arbejdsmiljø for folkekirkens ansatte og internt i menighedsrådene.

Det er sjældent, at enkelte rådsmedlemmers adfærd er skadende for hele arbejdet i menighedsrådet, men de få gange det er tilfældet, er det nødvendigt, at der er mulighed for at handle derpå. Derfor støtter jeg en lovfæstning af underretningspligt ved påbud fra Arbejdstilsynet i kombination med biskoppens rolle samt obligatoriske mæglingsforsøg.

Jeg er klar over, at muligheden for at udelukke menighedsrådsmedlemmer ikke findes for andre demokratisk valgte organer, men jeg må her understrege, at der for menighedsråd er den væsentlige forskel, at de har et direkte arbejdsgiveransvar modsat andre folkevalgte.

Et dårligt arbejdsmiljø kan være ødelæggende ikke kun for arbejdsglæden, men også i sidste ende kirkens liv og vækst, så derfor mener jeg, at der er tale om en nødvendig ændring af loven.

Rådernes organisering og obligatoriske kurser

Jeg hilser også tredages kursus for personaleansvarlige velkommen, men gør opmærksom på, at når de små og fattige menighedsråd fremadrettet skal afsætte midler til kurser og til fridagskompensation for tabt arbejdskraft, vil det reducere de i forvejen sparsomme midler til kirkelige aktiviteter.

Menighedsrådenes mulighed for i højere grad at kunne organisere sig i overensstemmelse med egne ønsker, behov og muligheder, herunder at inddrage flere frivillige, ser jeg som en meget positiv udvikling for arbejdet i rådene. Det vil åbne for muligheden for at flere mennesker involverer sig i arbejdet i deres sognekirke, og får et indblik i kirkens lokale arbejde. Medinddragelse og medansvar avler engagement og interesse.

Jeg ser muligheden for nedsættelse af et ansættelsesudvalg ved præsteansættelser, hvor flere menighedsråd skal ansætte en fælles præst, som en naturlig udvikling. I takt med at flere sogne sammenlægges i storpastorater i tyndtbefolkede områder, giver det god mening at ikke alle medlemmer fra flere råd skal deltage i ansættelsesprocessen.

Provsters medlemskab af menighedsråd

Jeg tilslutter mig som udgangspunkt forslaget om, at provsten ikke skal være født medlem af menighedsrådet, da det er en u hensigtsmæssig asymmetrisk relation, hvor provsten i nogle situationer er leder for de øvrige præster i menighedsrådet, men i andre situationer er kollega.

Desuden vil det givetvis reducere habilitetsproblemer vedrørende menighedsrådets samarbejde med provstiudvalget.

Jeg havde dog gerne set, at man tog det fulde skridt og løsnede provsternes præstefunktion fra et enkelt sogn. I stedet kunne provstens præstefunktion tilknyttes hele provstiet og give mulighed for, at provsten kunne tage tjenester, når sognepræsterne er forhindret. Dette vil give provsterne et godt indblik i og kendskab til kirkelivet i sognene i provstiet og dermed styrke ledelsesfunktionen.

Ændret valgform til provstiudvalg og stiftsråd, antal medlemmer og digitale løsninger

Jeg støtter som udgangspunkt begge forslag til valg af provsti- og stiftsråd, dog med det forbehold, at det virker uhensigtsmæssigt, at lægfolk skal være med til at vælge præsterepræsentanterne til stiftsrådet.

Præsternes repræsentanter i stiftsrådet skal varetage deres kollegers interesse og ikke menighedsrådenes – det må forventes, at menighedsrådenes interesse varetages af de valgte medlemmer fra provstiudvalgene.

Derudover overstiger andelen af stemmeberettigede lægfolk antallet af præster, hvorfor det de facto ville være lægfolkene, som valgte præsterepræsentanterne til stiftsrådet.

Vedrørende størrelsen på menighedsrådene støtter jeg muligheden for, at de store menighedsråd reduceres med fleksibilitet og mulighed for at øge rådet med ét medlem i kombination med muligheden for at tilknytte flere frivillige til menighedsråd.

Det vil dog få indflydelse på et bispevalg, hvis alle store råd reduceres, så jeg opfordrer til, at der sker en revision af reglerne for bispevalg.

Implementering af elektroniske løsninger, så invitationer til orienteringsmøde og valgforsamling kan udsendes med elektronisk post, er helt oplagt en god idé i et digitalt samfund, hvor også bispevalg gennemføres digitalt.

Ligeledes vil det være en stor fordel at kunne afholde digitale menighedsrådsmøder for rådsmedlemmer, der er sognebåndsløsere og bosat et andet sted i landet.

I Lolland-Falsters Stift er der flere sommerhus- eller flexboligejere, som er medlemmer af et menighedsråd og det vil blive lettere for dem at være menighedsrådsmedlem, når de ikke nødvendigvis skal være fysisk til stede ved menighedsrådsmøderne.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at en høringsperiode fra den 1. juli til den 25. august ikke giver menighedsråd og stiftsråd mange muligheder for i fællesskab at drøfte lovforslaget, da der normalt ikke afholdes møder i sommerferien. Det afskærer i praksis mange råd fra at afgive høringssvar.

En af de store styrker i organiseringen af Den Danske Folkekirke er den lokale forankring og det lokale engagement og medejerskab. Lovgivningen er og bør fortsat være den centrale forudsætning for den decentrale folkekirke, men en høring i sommerferieperioden understøtter ikke en decentral folkekirke.

Med venlig hilsen

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters Stift

Kopi:
Stiftamtmand Henrik Horster
Alle stifter

Brevdato	25-08-2025
Afsender	Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra Helsingør Stift, vedr. Biskoppens høringssvar ad 2025 - 4679 udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Aktnummer	503
Identifikationsnummer	514399
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Biskoppens høringssvar ad 2025 - 4679 udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Fyens Stift (KMFYN@KM.DK), Haderslev Stift (KMHAD@KM.DK), Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK), Københavns Stift (KMKBH@KM.DK), Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK), Ribe Stift (KMRIB@KM.DK), Roskilde Stift (KMROS@KM.DK), Viborg Stift (KMVIB@KM.DK), Aalborg Stift (KMAAL@KM.DK), Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK), Eigil Lundholm Saxe (ESAX@KM.DK), Eskil Simmelsgaard Dickmeiss (ESDI@KM.DK), Eva Tøjner Götke (ETG@KM.DK), Hans-Henrik Nissen (HHN@KM.DK), Jørgen Christensen (JFC@KM.DK), Jørgen Degn Bjerrum (JDBJ@KM.DK), Marianne Telling (MT@KM.DK), Ove Kollerup Nielsen (OK@KM.DK), Peter Valdis Senbergs (PVS@KM.DK), Rebecca Rudd (RR@KM.DK), Sophie Juel (SOJUE@KM.DK), Søren Isak Nolsøe (SINS@KM.DK), Yvonne Alstrup (YNA@km.dk), Alle stifter (Distributionsliste), Alle provster i Helsingør Stift. (Distributionsliste), Henrik Jørgen Horster (hjh@ast.dk)
Fra: Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK)
Titel: Biskoppens høringssvar ad 2025 - 4679 udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (STPR F2: 3569071)
E-mailtitel:
Sendt: 25-08-2025 09:29
Bilag: Biskoppens høringssvar ad 2025 - 4679 udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.docx;

Til By-, Land og Kirkeministeriet

Se venligst vedlagte høringssvar fra biskop Peter Birch.

Der henvises til sagsnr. 2025 - 4679.

Venlig hilsen

Annette Nordenbæk
Stiftskontorchef

Direkte telefon 48 36 36 11

Mail anm@km.dk

HELSINGØR STIFT

Vor Frue Kloster · Hestemøllestræde 3a · DK-3000 Helsingør
Telefon 49 21 35 00 · kmhel@km.dk · www.helsingørstift.dk

Læs mere om dine rettigheder efter databeskyttelsesforordningen [her](#)

BISKOPPEN OVER HESLINGØR STIFT

By-, Land- og Kirkeministeriet

25. august 2025

Sagsnr.
2025 - 28064-2

Biskop Peter Birchs høringssvar ad 2025 - 4679, udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Først og fremmest vil jeg gerne takke for det store arbejde styregruppen og de tilhørende arbejdsgrupper har udført i forbindelse med afgivelse af rapporten Projekt forenkling i maj 2025.

Der er – efter en meget stram og efter min opfattelse for kort arbejdsperiode – udført et kæmpe arbejde, der indeholder mange gode forslag til dels at forenkle menighedsrådenes arbejde og dels sigte efter de forbedringer af arbejdsmiljøet, der er så vitale at få gennemført, som også den i 2023 gennemførte undersøgelse af det psykosociale arbejdsmiljø i folkekirken viste.

Jeg kan i det hele tilslutte mig det foreliggende lovforslag, idet jeg dog er enig med styregruppen i, at der vil være nogle afledte konsekvenser ifm. en vedtagelse af lovforslaget i det foreliggende udkast, som har brug for en yderligere/opfølgende udredning.

Det glæder mig – som medlem af APPA, og som biskop - at se, at nogle af APPAs forslag til indsatser er indeholdt i nærværende udkast til lovforslag. Jeg kunne have ønsket mig, at flere af APPAs forslag til forbedring af arbejdsmiljøet havde været afspejlet i udvalgsrapporten, men forslagene om øget professionalisering af ledelsen i folkekirken er efter min opfattelse en nødvendighed for bedre arbejdsmiljø – for alle ansatte.

I den forbindelse vil jeg udtrykke forhåbning om, at lovforslagets forslag om bestemmelse om underretning af biskoppen om påbud fra Arbejdstilsynet vedtages. Jeg vil også udtrykke forhåbning om, at det vedtages, at der skabes en klar hjemmel

for, at muligheden for udelukkelse af et medlem af et menighedsrådet udvides til situationer, hvor medlemmets adfærd vedholdende skader arbejdsmiljøet i sognet og at der indføres mulighed for at fratage enkeltmandsposter for resten af funktionsperioden i de samme situationer.

Jeg finder det nødvendigt, at de foreslåede ændringer i antallet af medlemmer af de fremtidige menighedsråd følges op af en revision af reglerne om valg til biskop, sådan at der sikres en balance mellem små og store menighedsråd og mellem læge og gejstlige imellem i alle stifter i Danmark. Jeg finder det væsentligt, at en ændring i antallet af valgte medlemmer og præster i de enkelte menighedsråd ikke forrykker den balance, de nuværende regler om valg til biskop indeholder.

Jeg hilser forslaget om, at et menighedsråd altid skal have mindst et gejstligt medlem velkomment. Denne ændring i forhold til de nuværende regler, vil kunne give lettelser i det præstelige arbejde i såvel store som små pastorater. I Helsingør stift er der således kvoteansatte sognepræster i såvel store som små pastorater. Det er min erfaring, at en kvoteansat sognepræst - med al respekt for det vigtige arbejde og samvirke, der pågår i menighedsrådene - meget hurtigt kan komme til at anvende en ikke uvæsentlig del af den samlede arbejdstid på deltagelse i menighedsrådsmøder.

Forslaget om, at en provst ikke længere skal være medlem af menighedsrådet – i de tilfælde, hvor der er flere gejstlige i rådet – er et væsentligt tiltag set i lyset af den udvikling provsterollen har gennemgået og stadig gennemgår. Dette bør dog efter min mening følges op af en gennemgang og eventuel ændring af reglerne om ansættelse af provster.

Jeg vurderer, at muligheden for nedsættelse af ansættelsesudvalg, hvor flere sogne er sammen, vil give betydelige lettelser ift. en ansættelsesproces, således at alle medlemmer af rådet ikke behøves af deltage i møderne ifm. ansættelsen. Det er en kendt omstændighed, at for såvel store som små menighedsråd kan det være svært at finde et tidspunkt, hvor alle kan deltage. Dette er et af flere væsentligt tiltag i lovforslaget for at lette menighedsrådene i deres administrative arbejde.

Jeg finder også, at forslaget om muligheden for at afholde virtuelle møder, vil gøre det lettere for medlemmer af menighedsråd at deltage i menighedsrådsmøder i de tilfælde, hvor medlemmet ellers ville være forhindret f.eks. som følge af at medlemmet er på arbejde i f.eks. andre landsdele eller i udlandet.

Jeg hilser også forslaget om, at administrationen af præsteboligerne kan flyttes til provstiudvalgene, velkomment. Jeg havde dog hellere set, at det blev en pligt i stedet

for en mulighed. Jeg er bevidst om og anerkender, at mange menighedsråd ser det som en væsentlig opgave, som de tillige løfter på flotteste og smidigste vis, at sørge for, at en sognepræst, der bebor en tjenestebolig, har ordentlige vilkår i dagligdagen sådan at arbejdsmiljøet fungerer på bedste vis. Ikke desto mindre er der mange eksempler på, at præsteboliger er en del af eller hele konflikstens omdrejningspunkt, hvor forholdet mellem præst og et eller flere menighedsråd ikke fungerer.

Den omstændighed, at det bliver fakultativt at flytte administrationen af tjenesteboligerne kan i yderste konsekvens medføre, at der - som biskop Henrik Stubkjær nævner i sit høringssvar - kommer et A-hold og et B-hold i forbindelse med ansættelser.

Flytning af administration af jordene fra menighedsrådene til provstiudvalgene vil også - som flytning af administration af tjenesteboligerne - sikre et fortsat lokalt islæt ligesom at det vil udgøre endnu en lettelse for menighedsrådene ift. varetagelse af deres mangefacetterede og administrative opgaver.

Jeg skal slutteligt bemærke, at jeg - i lighed med biskopperne Henrik Stubkjær og Henrik Wigh-Poulsen - foreslår gennemførelsen af en ændring, således at menighedsrådene forpligtes til at høre kirkegårdskonsulenterne, hvis rådene skal have den fulde kompetence på kirkegårdene. En sådan forpligtelse for menighedsrådene vil sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er på landet kirkegårde og som også er knyttet til kirkerne.

Dette svar er også afgivet på vegne af stiftsøvrigheden over Helsingør Stift.

Venlig hilsen

Peter Birch

Kopi til:
Alle stifter
Alle provster i Helsingør Stift
Stiftamtmand Henrik J Horster

Brevdato	25-08-2025
Afsender	Københavns Stift (KMKBH@KM.DK)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra biskoppen over Københavns Stift, vedr. høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd m.v fra Peter Skov-Jakobsen
Aktnummer	504
Identifikationsnummer	514401
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd mv.
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Fra: Københavns Stift (KMKBH@KM.DK)
Titel: Til BLKM, høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd m.v fra Peter Skov-Jakobsen (STPR F2: 3605581)
E-mailtitel:
Sendt: 25-08-2025 09:31
Bilag: Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om menighedsråd mv..pdf;

By-, Land- og Kirkeministeriet

Se venligst vedlagte.

Med venlig hilsen

Jeanette Bjørnlund Nielsen
Chefkonsulent · D: 33 47 65 19

Københavns Stift

Københavns Stift

Nørregade 11 · 1165 København K · Tlf. 33 47 65 00 · kmkbh@km.dk · kobenhavnsstift.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Biskoppen over Københavns Stift

By-, Land- og Kirkeministeriet
(km@km.dk)

Høringssvar til udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Akt nr.: 3562718
København den:
25. august 2025

Herunder svar på ministeriets høring af 1. juli 2025 (ministeriets akt nr. 497939). Høringssvarets opbygning følger ministeriet oversigt i høringsbrevet, men med biskoppens bemærkninger i midterste kolonne i stedet for ministeriets "almindelige bemærkninger".

Nørregade 11
1165 København K
Tlf. 33 47 65 00
kmbbh@km.dk

Herefter følger (punkt 4) separate bemærkninger med fokus på økonomiloven.

Indledningsvist skal det store og arbejde med lovforslaget anerkendes som væsentligt for adressering af menighedsrådenes udfordringer i det daglige. Ligesom det må anses for at være meget betydningsfuldt, at der gøres bestræbelser for at sikre bedre arbejdsvilkår i sognene generelt.

1. Øget professionalisering af menighedsrådenes personaleledelse og styrket fokus på arbejdsmiljø og samarbejdet mellem de gejstlige og læge funktioner i folkekirken

Forslag	Biskoppens bemærkninger	Lovforslagets § og nr.
Menighedsrådslovens § 1 nyaffattes. Den nugældende bestemmelse i § 34 om opgaver ophæves og indarbejdes i stedet i § 1.	<i>I relation til nyaffatning af stk. 2, hvori påtænkes formuleringen "Menighedsrådet... skal sørge for gode rammer for evangeliets forkyndelse, gudstjeneste, kirkelige handlinger, den kirkelige undervisning, diakoni og mission.", bør det tydeliggøres, at indsatsen på områderne skal ske i et samvirke mellem den gejstlige og den læge søjle. Dette for at undgå konflikter mellem præst og menighedsråd.</i>	§ 1, nr. 1-2, og 48

Det bør desuden overvejes om det med fordel kan præciseres, at menighedsrådets arbejdsgiverrolle jf. det foreslåede stk. 3, 1. pkt. og ledelsesansvar ikke omfatter præsterne.

Alternativt, at det kun vedrører "kirkefunktionærer", der som begreb er afgrænset i organisationsaftaler og overenskomster.

Det kan derudover overvejes om bestemmelsens formulering i 2. pkt. "om forhold af betydning for arbejdspladsen" er for bred. Lovforslagets bemærkninger indkredser orienteringen til at omhandle "processer og aftaler, der er relevante på tværs af niveauer og på tværs af gejstlige og læge funktioner". Fx vil afskedigelse og ansættelse af kirkefunktionærer være af betydning for arbejdspladsen, men ikke relevant for biskoppen. En mere snæver formulering kan forhindre unødvendig orientering.

Yderligere bemærkes det, at lovforslagets bemærkninger indlægger i den nuværende § 37, p.20 i.f. (Præsten er i sin pastorale forpligtelse, herunder sin sjælesorg og sin undervisning, uafhængig af menighedsrådet) en forpligtelse til:

Samarbejdet mellem valgte medlemmer og præster i menighedsrådet skal derfor ske med respekt for hinandens fagområder og kompetencer, både når det gælder almindelige driftsopgaver, administration og rammerne for præstens pastorale forpligtelser, som fremgår af menighedsrådslovens § 37.

Denne respekt for hinandens fagområder og kompetencer ses ikke afspejlet i lovbestemmelsens formulering.

Det er en bekymring, at denne bestemmelse også eller alene vil blive brugt til at 'slå

hinanden i hovedet' med, at "jeg klager over, at jeg ikke er blevet informeret om dit eller dat". Der er i hvert fald mange definitioner, der skal finde sit leje. Ligeledes er det en bekymring, hvilken faktisk værdi, denne informationspligt giver. Er det blot et omsvøb og (endnu) en tidsrøver uden indhold for opgaven?

Vedr. ny § 1, stk. 5:

Ifølge bemærkningerne, p. 53:

"Forslaget vil indebære, at det fælles ansvar for og samarbejdet mellem menighedsråd og provstiudvalget om ligningsområdet samlede økonomi tydeliggøres. Den foreslåede bestemmelse understreger, at menighedsrådsmedlemmer ikke alene skal have øje for egen økonomi, men også for hele provstiets økonomi. Formålet er således at sikre både trivsel, fællesskab og udvikling af det kirkelige liv på tværs af sognene i provstiet.

Der bør således i det lokale budgetarbejde være opmærksomhed på de enkelte sognes behov og mulighed for administrativ bistand, i form af fx ansættelse af personale eller ekstern understøttelse.

Forslaget understreger det samarbejde, der allerede i dag er forudsat som en del af budgetprocessen for de lokale kirkelige kasser. Med bestemmelsen tydeliggøres det, at det ikke alene er sognet, der er menighedsrådets ansvarsområde, men at menighedsrådets økonomi skal ses i lyset af provstiets samlede økonomi."

Intentionen bag anvendelsen er anerkendelsesværdig, men det må frygtes, at bestemmelsen kan komme til at fylde meget for provsterne i forhold til forberedelse og drøftelser af de forskellige sognes økonomi.

Vedr. ny § 1a, stk. 1-4:

Cirkulære 10156 2024 om decentralisering af sager om sognestruktur og sager om

	<i>stadfæstelse af præster udsendt af Den Danske Kirke i Udlandet, giver biskoppen beføjelser.</i>	
Den eksisterende pligt til at underrette biskoppen om påbud fra Arbejdstilsynet lovfæstes, og muligheden for bistand og mægling fra biskoppen ved konflikter præciseres.	<i>Kravet om mægling foranlediget af biskoppen synes ikke at være præciseret i lovforslagets udkast vedr. § 15. Dette skyldes muligvis blot en forglemmelse i lovforslagets § 1, nr. 34, hvor sætningen fra de specielle bemærkninger s. 110/239 "deltage i et mæglingsforløb, som er fastsat af biskoppen, og, hvis relevant, ved at" synes at mangle.</i> <i>Hvis der stilles krav om mægling forud for udelukkelse, bør dette tydeliggøres i lovteksten.</i> <i>Det må også foreslås, at muligheden for at uddelegering den egentlige mægling, udvides til, at biskoppen frit kan uddelegere. Dette eftersom det kan være hensigtsmæssigt at lade en professionel og upartisk person forestå mæglingen.</i> <i>"indbringelse for biskoppen" iht, ny stk. 8 må uden yderligere tilføjelse, stadig opfattes som en klageadgang, mere end et krav om mægling.</i>	§ 1, nr. 33 og 50
Muligheden for udelukkelse af et medlem af menighedsrådet udvides til situationer, hvor et medlems adfærd vedholdende skader arbejdsmiljøet i sognet. Der indføres mulighed for at fratage enkeltmandsposter for resten af funktionsperioden i de samme situationer.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 32-33

Beslutningen om fretagelse af medlemskab skal træffes på to ordinære møder i menighedsrådet og skal kræve, at mindst 2/3 af medlemmerne er til stede, og at beslutningen træffes med kvalificeret flertal på 2/3 blandt de tilstedeværende medlemmer.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 42
Der indføres en ny minimumsmodel for konstituering af menighedsrådet	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 12-16, 21, 27 og 28-29
Antallet af valgte medlemmer i menighedsrådet skal som udgangspunkt være mellem 5 og 10 medlemmer ved, at antallet af valgte medlemmer fastsættes til 5 i sogne med indtil 2.000 folkekirkemedlemmer og stiger med 1 for hver påbegyndt 2.000 folkekirkemedlemmer. Menighedsrådet kan beslutte at hæve antallet af medlemmer med yderligere 1 i forhold til det medlemstal, antallet af folkekirkemedlemmer berettiger til.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 3-4 og 6-9,
Præsters medlemskab som fødte medlemmer i menighedsrådet kræver mindst 50 % ansættelse i pastoratet og mindst et års ansættelse. Provsten er som hovedregel ikke	<i>Det er ikke tydeligt af udkast til bemærkninger til lovforslag p.59, om fuldtidsansatte sognepræster, der er kvoteret til fx hospital (70%) og menighedsråd (30%) skal deltage i MR møder?</i> <i>P 59, mf: Forslaget medfører endvidere at provsten ikke er født medlem af</i>	§ 1, nr. 4, 5 og 10

født medlem. Biskoppen udpeger primærpræst i flersognspastorater. Præster, der ikke er fødte medlemmer, kan deltage uden stemmeret.	menighedsrådet, jf. dog det foreslåede stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 4. Provsten er herefter ikke inhabil ved behandling af sager fra eget sogn i PU, dog undtagen hvis provsten er enepræst, se § 2, stk. 2. p. 70. Det er biskoppens ansvar at sikre, at alle sogne har en primærpræst, der er født medlem af menighedsrådet i det pågældende sogn. Dette hænger bl.a. sammen med præstens ret og pligt til at deltage i menighedsrådets møder med forslags-, tale- og stemmeret.	
Betegnelsen kontaktperson ændres til personaleansvarlig, og menighedsrådet vælger, om denne opgave skal varetages af et menighedsrådsmedlem eller en ansat daglig leder.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 16-19 og 25
Der indføres obligatorisk 3-dages kursus for personaleansvarlige. Formand og kasserer skal gennemføre et obligatorisk online-kursus målrettet deres opgaver.	Valg af kursusudbyder bør selvsagt være omhyggeligt da der kræves specialviden om folkekirkens vilkår. Det må foreslås overvejet, om ikke kursus for personaleansvarlige bør udvides til daglig leders personaleansvarlige. Dette ud fra en betragtning om, at vi skal minimere arbejdsmiljøproblemer generelt, og at menighedsrådet fortsat er ansættelsesmyndighed, så kan det være yderst hensigtsmæssigt, at mindst én fra menighedsrådet, skal deltage i det obligatoriske kursus. Et af problemerne for de ansatte er ofte, at menighedsrådsmedlemmer blander sig i opgavefordeling og prioritering, uden skelen	§ 1, nr. 27

	<i>til om de er personaleansvarlig (i dag, kontaktperson).</i> <i>P.99 Vedr. ledelseskursus og merit:</i> <i>Stiftet imødeser retningslinjer for afvikling af ledelseskursus, ifald det er ministeriets forventning, at sådanne afvikles af stifterne.</i>	
Der indføres mulighed for økonomisk kompensation til personaleansvarlige, der er valgte medlemmer, for anvendte fridage i funktionen som personaleansvarlig.	<i>Der må foreslås et maksimumbeløb for beløb til kompensation for anvendte fridage. Alternativt et krav om PU-godkendelse af de konkrete kompensationstakster til den enkelte.</i>	§ 1, nr. 16 § 2, nr. 3
Der indføres mulighed for online-møder i menighedsrådet og for elektronisk beslutningsprotokollen. Afholdelse af online-møder kræver enighed i menighedsrådet.	<i>Det må anses for væsentligt, at begrænsningen i den foreslåede § 24, stk. 2 udvides til også at omfatte lukkede punkter. Dette både af hensyn til sikkerhed for fortrolighed, samt til mødedeltagernes mulighed for lige deltagelse i forhandlingerne.</i> <i>Muligheden for ligebyrdig deltagelse i forhandlinger må (uanset den almindelige tilvænning til en digital mødeform) anses for kompromitteret ved onlinemøder. Yderligere kan der heller ikke være sikkerhed for, hvem der måtte være til stedet i lokalet sammen med den digitale mødedeltager.</i> <i>Af hensyn til sagernes beskaffenhed ved behandling af lukkede punkter, bør undtagelsen derfor udvides til at omfatte disse.</i> <i>Det lægges naturligvis til grund, at menighedsrådene tilbydes den nødvendige tekniske løsning fra ministeriet med passende IT-sikkerhed.</i>	§ 2, nr. 43

Der indføres krav om, at menighedsrådet afholder et menighedsmøde, hvis sognet ønskes delt eller sammenlagt med et andet sogn.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 2, 5 og 8
Ved præsteansættelser, hvor der medvirker tre eller flere menighedsråd, kan der nedsættes et ansættelsesudvalg, som består af menighedsrådsmedlemmerne i primærsognet og to repræsentanter fra de øvrige menighedsråd samt en medarbejderrepræsentant fra hvert menighedsråd.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 4, nr. 1-4 og 6-8

2. Aflastning af menighedsrådenes forvaltning af fast ejendom og styrkelse af samarbejdet om økonomiforvaltning i provstiet

Forslag	<i>Biskoppens bemærkninger</i>	Lovforslagets § og nr.
Der indføres hjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at ansvaret og opgaven med tjenesteboliger, landbrugsejendomme, jorder m.v. som udgangspunkt flyttes til provstiudvalget.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 2, nr. 15

Der indføres hjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at budgetsamrådet kan beslutte, at ansvaret for præsteembedets ejendomme ikke flytter til provstiudvalget, og om at enkelte menighedsråd kan beholde ansvaret for præsteembedets faste ejendomme i tilfælde, hvor ejendommene i øvrigt flytter til provstiudvalget. Beslutningen træffes på det første budgetsamråd efter ordinært valg til menighedsråd.	<i>Selvom det må anerkendes, at frivillighed fra det lokale niveau som altovervejende hovedregel, er et bærende element i folkekirkens tradition og struktur, må det også samtidig påpeges, at denne frivillighed allerede er til stede ved den nugældende § 42c i menighedsrådsloven. På trods af dette, er muligheden kun i beskeden omfang udnyttet. Årsagerne er naturligvis mange, men, at der er tale om et følsomt emne er uden tvivl medvirkende til, at springet ikke tages frivilligt.</i> <i>Ændringen kan derfor frygtes ikke at have den ønskede effekt i forhold til aflastning af menighedsrådene såvel som til forbedring af arbejdsmiljøet. Tværtimod må det forventes at give anledning til konflikter i menighedsråd, imellem menighedsråd, imellem præster og imellem menighedsråd og provstiudvalg. Særligt henset til, at afstemningen afgøres ved almindeligt flertal med vægtede stemmer, med risiko for at ejendomme skal overdrages imod nuværende bestyrers vilje, uanset muligheden for delvis overdragelse.</i> <i>Dertil kommer, at et helt nyvalgt menighedsråd ikke kan forventes at have den nødvendige indsigt til at kunne træffe en sådan beslutning.</i> <i>Det må samlet set anbefales, at den foreslåede lovændring ikke bliver frivillighedsbaseret.</i> <i>Fastholdes forslaget, må det anses for væsentligt, at beslutningen omkring overdragelse til provstiudvalget ikke</i>	§ 2, nr. 15
---	--	--------------------

	<i>kan omgøres på efterfølgende budgetsamråd.</i> <i>Endelig lægges det til grund, at habilitetsbestemmelsen i § 2 i <u>Bekendtgørelse om provstiudvalgenes og budgetudvalgenes virksomhed</u>, fortsat finder anvendelse, selvom tjenesteboligen ikke administreres på menighedsrådsniveau.</i>	
Der indføres hjemmel til, at der kan fastsættes regler om, at i provstier, hvor ansvaret er flyttet til provstiudvalget, skal menighedsrådene være enige i provstiudvalgets beslutninger i forhold til dispositioner vedrørende opførelse af tekniske anlæg på præsteembedets ejendom og ved salg af en sognegård, der ligger på samme matrikel som en tjenestebolig.	<i>Høring synes passende, mens vetoet må anses for udhulende for ændringens formål.</i> <i>Det forudsættes naturligvis at provstiudvalget træffer vægtede og saglige beslutninger under hensyntagen til det lokale kirkeliv såvel som til provstiet som helhed.</i>	§ 2, nr. 15
Der oprettes en ny kapitaltype, "provstikapitalen", som salgssummer fra fremtidige salg af ejendomme bestyret af provstiudvalget, indbetales til. Provstiudvalgene får metodefrihed til at tilrettelægge forvaltningen af præsteembedets ejendomme inden for nærmere rammer.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 2, nr. 14, 17, 18 og 21
Menighedsrådene bevarer ansvaret for kirker og sognegårde. Sognegårde, der ligger på samme matrikel som en tjenestebolig, overføres til provstiudvalget, men menighedsrådet bevarer brugsret.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 2, nr. 15

Menighedsrådene bevarer ansvaret for kirkegårde, men krav om godkendelse hos provstiudvalg og stiftsøvrighed afskaffes. Der gennemføres en screening af kirkegårde, for at udpege kirkegårde, der er umistelige, og hvor væsentlige beslutninger fortsat kræver godkendelse hos stiftsøvrigheden.	Beslutning om anlæggelse, udvidelse og nedlæggelse af kirkegårde bør ikke overgå til menighedsrådene. Disse beslutninger er af væsentlig samfundsmæssig betydning og kræver inddragelse af flere hensyn end de lokale. Den formelle gennemførelse er derudover en specialiseret opgave (fx høring af sundhedsmyndigheder) og bør bevares centralt hos stiftsøvrighederne uanset om kirkegården er umistelig eller ikke. Det findes hensigtsmæssigt, at forslaget ikke indebærer ændring i godkendelse af kirkegårdens indhegning og indgangspartier. Det bør overlades til udvalget om kirkegårde at foretage fri og saglig bedømmelse af, hvor mange kirkegårde der kan kategoriseres som umistelige og ikke, som bemærkningerne foreslår, et antal begrænset til 10-20.	§ 2, nr. 15 og § 3, nr. 4
Mulighederne for frivilligt samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg og mellem provstiudvalg udvides.	Nr. 51 og 55 er en meget væsentlig ændring, der stærkt vil forbedre samarbejdsmulighederne og lette administrationen på tværs af provstigrænser og ligningsområder. Det noteres, at der ikke er sat en begrænsning op for så vidt angår stiftsgrænser. Det ville være ønskeligt, at samarbejder jf. § 42b og 42c også inkluderede samarbejder om kirkelige arrangementer eller udvikling af det kirkelige liv.	§ 1, nr. 51-57

3. Styrkelse og forenkling af reglerne om valg og sammensætning af de lokale demokratiske organer: menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd.

Forslag	Biskoppens bemærkninger	Lovforslagets § og nr.
Valgformen ved valg til provstiudvalget ændres til valgforsamling. Både fødte og valgte menighedsråds-medlemmer samt provsten får stemmeret til valg af menighedsrepræsentanter og præsterepræsentant i provstiudvalget.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 2, nr. 8 og 12
Valgformen ved valg til menighedsrepræsentanter i stiftsrådet ændres til valgforsamling. Kredsen af stemmeberettigede ved valg af præsterepræsentanten ændres så den svarer til kredsen af stemmeberettigede ved bispevalgsreglerne.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 2, nr. 20
Ved valg til menighedsråd indføres en særregel for det tyske mindretal om repræsentation uden stemmeret og personlige stedfortrædere i de sogne i Sønderjylland, hvor en af folkekirkens fire sognepræster for den tyske del af menigheden er ansat, samt større fleksibilitet for små ø-samfund til at afholde hhv. orienteringsmøde og valgforsamling en anden dag i samme uge.	<i>Ingen bemærkninger</i>	§ 1, nr. 11 § 4, nr. 5 § 5, nr. 1-4

4. Kommentarer til forslaget til opfølgning på Projekt forenkling med særlig fokus på økonomiloven

Det følgende er iagttagelser med særligt fokus på ændringsforslag, der ikke er omfattet af arbejdsgruppens rapport, men er indsat af Kirkeministeriet i det fremsatte forslag. Det er heller ikke ændringer, der er en følge af den politiske stemmeaftale.

Ad § 1, pkt 51-57 samarbejde mellem flere provstiudvalg side 10 og detaljeret side 130-138.

I §42, bog c, ændres "provstiudvalget" til provstiudvalgene, samt videre i § 43:

"Stk. 3 Kravet om kirkeministerens godkendelse af efter § 43, stk. 2, 3 og 5 gælder ikke for samarbejder mellem provstiudvalg om bygningsvedligeholdelse og drift af præsteembedernes faste ejendomme samt samarbejder mellem provstiudvalg om fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning. De nærmere bestemmelser om samarbejdet skal optages i en vedtægt, der skal offentliggøres på stiftets hjemmeside".

Forslagene fremstår logisk, men der er en udfordring, som mangler at blive beskrevet og håndteret. I forbindelse med arbejdsgruppen om opdatering af økonomiloven i 2022, så stoppede man ved udvidelse af samarbejder indenfor provstiet. Baggrunden herfor er, at man var usikker på, hvordan man skulle håndtere provstiudvalgets tilsynsforpligtelser. Det var også baggrunden for, at menighedsråd ikke kan overføre regnskabsopgaven til provstiudvalget jf. den nye § 42, c, om afgivelse af opgaver fra menighedsråd til provstiudvalg.

Det betyder, at der mangler en beskrivelse i lovbemærkningerne af, hvordan tilsynet skal håndteres eller en bemyndigelsesbestemmelse til ministeren, der giver lov til at regulere dette i en bekendtgørelse efterfølgende. Det kan meget vel være relevant at lave samarbejder på tværs af stiftsgrænser, hvilket rejser spørgsmålet, om hvilken biskop, der har tilsynet med samarbejdet? I praksis kan dette løses ved at lægge det fast i samarbejdets vedtægt. Det er fx sket i vedtægten for samarbejdet kirkeadministration, hvor tilsynet er henlagt til Københavns biskop. Men der kan være andre tilsynsbehov end de rent økonomiske.

Ad § 2 nr. 1 og 2 er et forslag om at nedsætte grænsen for, hvornår man kan oprette en selvstændig juridisk enhed.

I det oprindelig lovforslag fra 2022 var grænsen sat til 4 medarbejdere og en omsætning på 3 mio. kr. for at sikre, at der blev en rimelig balance mellem enhedens størrelse og omkostningerne ved at have en selvstændig juridisk enhed til regnskab, revision, administration, bestyrelse mm. Efter høring blev

grænsen sænket til de senere vedtagne 3 medarbejdere og en omsætning på 2 mio. kr.

Forslaget om at sænke grænsen yderligere til 2 medarbejdere og 1 mio. kr. er nyt og indgår ikke i forenklingsarbejdsgruppens rapport. Det fremgår på side 139, at grænsen er "fastsat ud fra et politisk ønske om, at det skal være lettere for menighedsråd at oprette samarbejde som selvstændige juridiske enheder. Derudover er nedjusteringen baseret på erfaringerne fra forsøgsordningerne under lov om forsøg i folkekirken, hvor der netop var gode erfaringer med samarbejder oprettet som selvstændige juridiske enheder, hvor samarbejdets omfang udgjorde minimum 2 årsværk eller en omsætning på mindst 1 mio. kr. om året."

De fleste samarbejder som selvstændige juridiske enheder under forsøgslovgivningen var større kirkegårde, Kirkernes Hus i Fredericia, Kirkeadministration o.lign. Der var ganske få mindre samarbejder.

Og ved evalueringen blev der ikke spurgt til samarbejdernes omsætning eller antal ansatte: [Evaluering af forsøg under Lov om forsøg i folkekirken 2022\[2\]](#), men det var kun forsøg med mindst 2 ansatte og en omsætning på mindst 1 mio. kr., der kunne deltage i forsøgene.

Hvis man skal forstå afsenderen for det politiske ønske om at sænke grænsen, skal svaret nok findes i den kendsgerning, at mindre samarbejder som Bibliarium og nogle skoletjenester gerne så, at de fik en mulighed for at blive selvstændige juridiske enheder med egen bestyrelse og direkte tildeling af ligningsmidler. De lavede et stort lobbyarbejde herfor i lovgivningsprocessen og efterfølgende overfor Kirkeudvalgets medlemmer og ministeren.

Ad §2 pkt 3 indsættelse af hjemmel til at afholde udgifter til menighedsrådsmedlemmers uddannelse og compensation for anvendte fridage – side 10 og 141-142.

Udgiftsbestemmelsen i økonomilovens § 2 er i dag meget enkel og ren og gjorde op med en 23 punkts liste, over hvilke udgifter menighedsråd må afholde.

Det fremgår af økonomilovens § 2, stk. 1, at menighedsrådet må afholde udgifter til sognets kirkelige virksomhed. Lovteknisk burde det være tilstrækkeligt med et ændringsforslag til de oprindelige lovbemærkninger til denne bestemmelse, der uddyber, at de nævnte udgifter kan afholdes af kirkekassen, hvis man mener, at der er behov for at få tydeliggjort denne hjemmel.

Ad § 6 flytning af præsteboliger til provstiudvalget - side 36, side 176 og side 202.

I relation til forslaget om flytning af præsteboliger mm. til provstiet, så træder dette ifølge § 6 i kraft 1. januar 2029. Det giver tid til forberedelsen, men da det er usikkert hvilke boliger, der skal overføres og måske slet ikke nogen, så er der brug for en implementeringsfase efter provstiudvalgsvalget og budgetsamråd, hvor man i praksis tager stilling til at overføre helt eller delvis. Det vil være for dyrt, at alle provstier skal være klar til at overtage ejendommene uden at kende omfanget. Der er derfor brug for en implementeringsperiode efter beslutningen er taget på det første budgetsamråd i 2029 efter menighedsrådsvalget, hvor både ændring af ejendomsforholdet og den praktiske forvaltning kan komme på plads. Denne implementeringsperiode fremgår ikke tydeligt af bemærkningerne til ikrafttrædelsesbestemmelsen, og det vil være hjælpsomt, hvis ministeren kan fastsætte denne ved bekendtgørelse. Det er hensigten, at den i bemærkningerne nævnte implementeringsgruppe (med folkekirkelig deltagelse) skal lave modeller for overgangen og først i forbindelse med dette arbejde, vil man kunne sætte en bagkant for, hvornår et provstiudvalg skal have overtaget bygningerne i praksis.

Med venlig hilsen

Peter Skov-Jakobsen

Biskop over Københavns Stift

Brevdato	25-08-2025
Afsender	Roskilde Stift (KMROS@KM.DK)
Modtagere	BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Akttitel	Fra biskoppen over Roskilde Stift vedr. høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Aktnummer	569
Identifikationsnummer	514569
Versionsnummer	1
Sagsnummer	2025 - 4679
Ansvarlig	Karen Ebbensgaard Jessen
Vedlagte dokumenter	Til BLKM Høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (STPR F2 3597698) Aktbilag, id nr 3590896 Fra kgl. bygningsinspektør Udtalelse modtaget - Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet. Aktbilag, id nr 3591486 Fra Nationalmuseet Udtalelse modtaget - vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet Til BLKM Høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre undersøttelse af menighedsrådsarbejdet
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	04. sep 2025

Til: BLKM hovedpostkasse (km@km.dk)
Cc: Fyens Stift (KMFYN@KM.DK), Haderslev Stift (KMHAD@KM.DK), Helsingør Stift (KMHEL@KM.DK), Københavns Stift (KMKBH@KM.DK), Lolland-Falsters Stift (LFSTIFT@KM.DK), Ribe Stift (KMRIB@KM.DK), Roskilde Stift (KMROS@KM.DK), Viborg Stift (KMVIB@KM.DK), Aalborg Stift (KMAAL@KM.DK), Aarhus Stift (KMAAR@KM.DK), Bodil Therkelsen (stavbt@hotmail.com), 'Den kgl. bygningsinspektør' (kirker@erik.dk), Kirkekonsulenter (kirkekonsulenter@natmus.dk), Karin Nygaard Corfitzen (knc@opland.eu)
Fra: Roskilde Stift (KMROS@KM.DK)
Titel: Til BLKM: Høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (STPR F2: 3597698)
Sendt: 25-08-2025 11:28
Bilag: Aktilag, id nr 3590896 Fra kgl. bygningsinspektør Udtalelse modtaget - Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet..pdf; Aktilag, id nr 3591486 Fra Nationalmuseet Udtalelse modtaget - vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.pdf; Til BLKM Høringssvar vedr lovforslag om forenkling og bedre undersøttelse af menighedsrådsarbejdet.pdf;

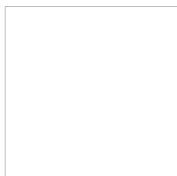
Til By- Land- og Kirkeministeriet

Se medsendte høringssvar.

Med venlig hilsen

Tine Dreier
Specialkonsulent

Roskilde Stiftskontor
Stændertorvet 3 A
4000 Roskilde
Tlf 4638 1920 – direkte 46381938
kmros@km.dk
www.roskildestift.dk

Brevdato	15-08-2025
Afsender	ERIK - Kirker (ERIK-Kirker-KBH@erik.dk)
Modtagere	Roskilde Stift (KMROS@KM.DK)
Akttitel	Fra kgl. bygningsinspektør: Udtalelse modtaget - Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.
Identifikationsnummer	3590896
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Tine Dreier
Vedlagte dokumenter	Akt. nr. 3565187 - Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet. IFM_K01_C01.3.01_Høring menighedsråd
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	20. aug 2025

Til: Roskilde Stift (KMROS@KM.DK)
Cc: Post Kirkekonsulenter (kirkekonsulenter@natmus.dk), Karin Nygaard Corfitzen (knc@opland.eu)
Fra: ERIK - Kirker (ERIK-Kirker-KBH@erik.dk)
Titel: Akt. nr. 3565187 - Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.
Sendt: 15-08-2025 09:46
Bilag: IFM_K01_C01.3.01_Høring menighedsråd.pdf;

Til Roskilde Stift

Hermed fremsendes udtalelse vedr. høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.

Med venlig hilsen

Gitta Hammer
Arkitekt MAA, Kgl Bygningsinspektør, DGNB konsulent

4214 7037

gh@erik.dk

ERIK

ERIK Arkitekter A/S
Flæsketorvet 75
Den Hvide Kødbø 1711
København V

www.erik.dk
kbh@erik.dk

Aalborg.
Aarhus.
København.
Odense.
Viborg.

[Persondatapolitik](#)

Akt. nr. 3565187

Høring om lovforslag til forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.

Med anmodning om en udtalelse har Roskilde Stift fremsendt høringsforslag hvor der er bedt om stillingtagen til de forslåede ændringer som vedrører kirkegårdene.

Følgende materiale danner grundlag i udtalelsen:

- Anmodningsbrev af 17.07.2025
- Aktdokument af 01.07.2025
- Høringsliste
- Høringsbrev
- Link til høringsportal
- Link til Politiskaftaleomforenklingogbedreunderstoettelseafmenighedsraadsarbejdet april 2025

Udtalelsen forholder sig til lovforslagets § 3 side 12 samt til de enkelte bestemmelser angivet fra side 186.

1. I §18 stk. 1 udgår "en af provstiudvalgets godkendt fremadrettet vil lyde:

"Til gennemførelse af ~~en af provstiudvalget godkendt~~ reguleringsplan for kirkegården kan et gravsted inddrages helt eller delvis, når fredningstiden efter den seneste begravelse er udløbet"

(En reguleringsplan som menighedsrådet har vedtaget vedr. ændring af kirkegårdens indretning skal ikke længere skal godkendes af provstiudvalget.)

2. I §18 indsættes nyt stykke:

"Stk. 2 Stiftsøvrigheden skal godkende reguleringsplaner for umistelige kirkegårde ~~jævnfør §19 stk. 3 nr. 1~~"

(Stiftsøvrigheden skal derfor jævnfør lovforslaget kun høres ved igangsætning af initiativer på kirkegårdsområdet når kirkegården er kategoriseret som umistelig.)

3. I § 18 stk. 2 udgår "godkendt" og efter "godkendelse " indsættes: "eller vedtagelse":

"Stk. 3. Retten til at foretage yderligere begravelse i et gravsted, der er omfattet af ~~en godkendt~~ reguleringsplan, ophører, når der er forløbet en fredningsperiode efter den senest forud for planens godkendelse eller vedtagelse foretagne begravelse, uanset om brugsretten til gravstedet måtte være erhvervet for et længere tidsrum".

4. I § 19 stk. 5 indsættes som pkt. 2:

"Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om umistelige kirkegårde".

Spørgsmål og kommentarer til lovforslaget fremgår af nedenstående:

Reguleringsplan og afskaffelse af godkendelseskrav

Uden godkendelseskrav kan menighedsrådene ved ændring af lovforslaget beslutte initiativer på eller udenfor kirkegården som opførelse, ombygning og nedrivning af bygninger samt anlæggelse, udvidelser og nedlæggelser af kirkegårde og p-pladser og fældning af træer. Ændringerne må dog ikke forringe de til kirkegården og kirkebygningens knyttede kulturværdier. Hvorledes menighedsrådene skal sikre at det sker er ved fortsat at inddrage kirkegårds konsulenterne til at yde rådgivning og udarbejde udtalelser omkring de fremsatte ønsker.

Denne professionelle rådgivning synes meget vigtig for at sikre bevarelsen af kulturarven, dog vil bygningerne på kirkegården ved dette forslag ikke nødvendigvis få samme opmærksomhed og der vil kunne gå vigtig kulturarv tabt.

Det er ikke selvskrevet at menighedsrådene ønsker at deltage i Stifternes konsulentrunde hvor kulturværdierne og betydningen for den enkelte kirkegård kan drøftes, det burde ikke kun være angivet som en mulighed for menighedsrådene men som et krav.

Umistelige Kirkegårde

Stiftsøvrigheden tænkes fortsat at skulle høres ved initiativer på kirkegårdsområdet når det drejer sig om "umistelige kirkegårde."

"Udvalget om kirkegårde" arbejder med tre kriterier hhv. umistelig, bevaringsværdig og andre kirkegårde i lovforslagets tekst og bemærkninger synes bevaringsværdig at udgå, dette synes beklageligt da der må forventes at netop denne kategori rummer et stort antal kirkegårde der skal have særlig opmærksomhed for netop at bevare og tydeliggøre dens kulturhistoriske betydning.

Menighedsrådene skal fortsat sikre at der ikke sker forringelser af de kulturværdier der er knyttet til kirkebygningen og kirkegårde, hvordan sikres det? Hvorledes sikres at menighedsrådene får sparring i forhold til at udpege og bevare de respektive kulturværdier på kirkegårdene?

Hvorledes fastholdes det store overblik? Hvem har fremadrettet blik for at bygningsdele eller beplantning som gamle træer eller gravstedsstrukturer kan være særlige for et område og ikke kun gældende for en kirkegård men for flere i samme område og at netop dette eller disse særlige udtryk eller strukturer udgør kulturværdien?

Screening af kirkegårde

En kategorisering af kirkegårdene er pt ikke foretaget, det foreslås at kirkegårds konsulenterne ved landets 10 stifter skal foretage screening og derefter udpege de kirkegårde som vurderes umistelige i deres respektive Stift. Herefter indstilles vurderingerne til Udvalget om kirkegårde til afgørelse.

Det bemærkes at der findes i alt ca. 2000 kirkegårde i landet. På tværs af landet forventes udpeget 10 - 20 som umistelige. Det betyder ved en ligelig fordeling 1 – 2 umistelige kirkegårde pr. Stift, hvilket synes som et meget lille antal.

Hvis kriterierne for screening skal følge formuleringer i Verdensarvskonventionen hvor der lægges vægt på autenticitet, originalitet og integritet synes forventningen

om at udpege ca. 10 – 20 umistelige kirkegårde som et meget lille antal set i lyset af at der bare til landets ca. 1700 middelalderkirker er tilknyttet kirkegårde der grundet deres samhörighed med kirken netop fremstår med høj autenticitet, originalitet og integritet.

Screeningsudgifterne er estimeret til 2,6 mio. ved ca. 2000 kirkegårde svarer det til et beløb på ca. 1300, pr kirkegård, et screeningsarbejde synes indenfor denne ramme ikke mulig.

Med venlig hilsen

Gitta Hammer

Arkitekt MAA, Kgl Bygningsinspektør, DGNB konsulent
4214 7037

gh@erik.dk

Brevdato	15-08-2025
Afsender	Blyme, Marie Louise Bode (Marie.Louise.Bode.Blyme@natmus.dk) - Nationalmuseet
Modtagere	Roskilde Stift (KMROS@KM.DK)
Akttitel	Fra Nationalmuseet: Udtalelse modtaget - vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Identifikationsnummer	3591486
Versionsnummer	2
Ansvarlig	Tine Dreier
Vedlagte dokumenter	Nationalmuseets udtalelse vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet Nationalmuseets udtalelse vedr. Lovforslag om ændring af folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirke m.m. og lov om folkekirkens økonomi. NM ud
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	20. aug 2025

Til: Roskilde Stift (KMROS@KM.DK)
Cc: 'Den kgl. bygningsinspektør' (kirker@erik.dk), Karin Nygaard Corfitzen (knc@opland.eu)
Fra: Blyme, Marie Louise Bode (Marie.Louise.Bode.Blyme@natmus.dk)
Titel: Nationalmuseets udtalelse vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet
Sendt: 15-08-2025 12:51
Bilag: Nationalmuseets udtalelse vedr. Lovforslag om ændring af folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirke m.m. og lov om folkekirkens økonomi. NM ud.pdf;

Til Roskilde Stift,
Hermed fremsendes Nationalmuseets udtalelse med høringssvar vedr. lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (lovforslag om ændring af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegård, lov om bestyrelses og brug af folkekirkens kirker m.m. og lov om folkekirkens økonomi).

Med venlig hilsen / Best regards

Marie Louise Bode Blyme
Museumsinspektør / Curator

Oldtid, Middelalder og Renæssance / Prehistory, Middle Ages and Renaissance
Telefon / Phone +45 41206701

Læs om Nationalmuseets behandling af [personoplysninger](#).

15. august 2025

Sagsnummer: 25/01936

Roskilde Stiftsøvrighed
Stændertorvet 3A
4000 Roskilde

Forskning og Kulturarv
Oldtid, Middelalder og Renæssance
FREDERIKSHOLMS KANAL 12
1220 KØBENHAVN K.
SEKRETARIAT TLF +45 41206121
E-MAIL MARIE.LOUISE.BODE.BLYME@NATMUS.DK
DIREKTE TLF +45 41206701

Vedr. Lovforslag om ændring af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, om lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. og lov om folkekirkens økonomi. Deres dok.nr. 3565239.
Nationalmuseet har modtaget Roskilde Stifts anmodning om en udtalelse vedr. lovforslag om ændring af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. og lov om folkekirkens økonomi (lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet).

Nationalmuseet er høringspart vedr. ovennævnte lovforslag, som fremsendt af By-, Land- og Kirkeministeriet pr. 1. juli 2025; museet har derfor udarbejdet et høringssvar desangående, som fremsendes til ministeriet inden høringsfristen 25. august 2025. Til stiftets orientering, og som svar på stiftets anmodning om udtalelse, indsættes Nationalmuseets høringssvar herunder:

” Høringssvar på lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet (sagsnr. 2025-4679)

Medarbejdere fra Nationalmuseet er jævnligt i kontakt med menighedsråd, og det står klart, at der er behov for at aflaste folkekirkens frivillige kræfter, som varetager vigtige opgaver for at sikre kirkeliv, fællesskab og kulturarv. Nationalmuseet støtter derfor en forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet.

Nationalmuseet skal i nærværende høringssvar forholde sig til **de foreslåede ændringer i lov om folkekirkens økonomi og i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde**, som bl.a. medfører afskaffelsen af krav om provstiudvalgets og stiftsøvrighedens godkendelse af arbejder på kirkegården, på nær på udpegede umistelige kirkegårde (lovforslagets § 2, nr. 15 og § 3).

Som en del af §1, formål 3 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde (*at sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde*), rådgiver Nationalmuseet de kirkelige myndigheder i antikvariske spørgsmål. Med tanke på den væsentlige kulturarv og de antikvariske værdier, som findes overalt på de danske kirkegårde, giver det aktuelle lovforslag anledning til følgende forslag (s.1) med uddybende bemærkninger (s.2-3):

Nationalmuseets forslag:

- Med henvisning til styregruppens forslag om fortsat inddragelse af de lokale kirkegårds konsulenter (hovedrapportens s. 153), må det anbefales, at der indføres krav om, at menighedsråd, forud for arbejder på kirkegården, indsender relevant information til Nationalmuseets Kirkekonsulentfunktion med henblik på en vurdering af behovet for arkæologisk tilsyn.
- Kirkebygning og kirkegård står som samlede kulturarvskomplekser og kan ikke ses som adskilte størrelser. Særligt bygninger på kirkegården risikerer at forstyrre oplevelsen af kirkebygningen og hele kompleksets antikvariske værdi. Det må derfor anbefales, at der fortsat opretholdes et godkendelseskrav ved nybyggeri og ved ombygning af eksisterende byggeri på kirkegården.

Uddybende bemærkninger:

Nationalmuseet frygter, at de kirkegårde, som ikke udpeges som umistelige, vil lide under, at området nu gives frit. Nogle kirkegårde kan fremhæves for deres særlige kulturværdi. Det må dog understreges, at alle kirkegårde, hvoraf mere end 1000 har fungeret siden middelalderen, rummer væsentlig kulturværdi af enten lokal eller national betydning. Her tænkes bl.a. på særlige, egnsspecifikke træk og indretninger, beplantning, omgivelser, ældre bygninger på kirkegården og arkæologiske spor under terræn. En ikke uvæsentlig del af kirkegårdenes kulturværdi ligger desuden i antallet af velbevarede anlæg; rundt om i hele landet står vores middelalderlige kirker og kirkegårde som lokale forankringspunkter, der tilsammen udgør én stor fælles, national kulturarv.

Da fredningslovgivningen i sin tid blev udformet, var kirker og kirkegårde allerede underlagt lovmæssig beskyttelse. I dag er vores kirker og kirkegårde således ikke underlagt almindelige fredningsbestemmelser, da de er beskyttet i henhold til lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde med tilhørende bekendtgørelse. Denne ordning er forudsætningen for, at disse væsentlige kulturarvskomplekser ikke er fredet, og den giver mulighed for, at menighedsråd, efter rådgivning fra relevante fagkonsulenter, kan gennemføre ændringer, som på én gang tager hensyn til brug, udvikling og kulturarv. Kirkegårdene rummer derfor danmarkshistorie fra oldtid og frem til i dag. Med nærværende forslag risikerer vi, at landets kirkegårde stilles ringere end resten af landets beskyttelsesværdige lokaliteter, eftersom øvrige middelalderanlæg automatisk er fredet.

Nærværende lovforslag udviser bestemt en bevidsthed om kirkegårdenes kulturværdier: menighedsråd skal fortsat sikre, at der ikke sker en forringelse af disse. Fastsættelse af kulturværdi er dog ikke altid indlysende, og man kan være bekymret for, hvordan menighedsråd fremover forventes at vide, hvilke kulturværdier, fredninger og øvrige bestemmelser, der er aktuelle for netop deres kirkegård.

Behovet for rådgivning bliver bl.a. relevant ved forslagens krav om, at et kulturhistorisk museum fortsat skal inddrages i relevant omfang, jf. museumsloven. Dette er naturligvis positivt, men det er også et punkt, der erfaringsmæssigt leder til mange spørgsmål hos menighedsrådene. Det må her præciseres, at Nationalmuseet, i henhold til gældende praksis, udtaler sig om behovet for arkæologisk tilsyn inden for kirkegårdsmuren, mens øvrige relevante kulturhistoriske museer med arkæologisk tilsynspligt kontaktes ved arbejder uden for kirkegårdsmuren. Netop behovet for arkæologisk tilsyn kræver en fagkyndig vurdering, og med nærværende forslag er Nationalmuseet bekymret for, hvordan menighedsråd fremadrettet finder denne rådgivning. For at lette menighedsrådets arbejde, bør det være et krav, at projekter, der indebærer grave- og anlægsarbejder på kirkegården, fremsendes til Nationalmuseet for en vurdering af behovet for arkæologisk tilsyn. I den forbindelse kan Nationalmuseet også vejlede menighedsråd ang. kontakt til øvrige relevante kulturhistoriske museer ved arbejder uden for kirkegården.

Ændringer ved kirkebygningen og ved indhegning og indgangspartier skal fortsat godkendes; dette giver dog anledning til at bemærke, at selve kirkegårdene vanskeligt lader sig adskille fra og altid bør forstås i en sammenhæng med kirkebygning, indhegning og omgivelser i øvrigt. Dette overlades det nu i høj grad til menighedsrådet at overskue. I den sammenhæng vækker det særligt bekymring, at byggeprojekter på kirkegården ikke længere skal godkendes. Byggeprojekter på kirkegården kræver en alsidig faglighed (kulturhistorie, arkitektur, materialekendskab, byggeteknik etc.), som frivillige menighedsråd ikke kan forventes at besidde. Graver- og kontorfaciliteter, kapeller, legepladser, turistinformation m.m. kan have stor indflydelse på oplevelsen af kirkegården, og en uheldig placering, udformning og størrelse risikerer at forringe kirkebygningens antikvariske værdi. De faste konstruktioners potentielle indflydelse på kirkebygningen og det fortsatte godkendelseskrav for kirkebygningen taget i betragtning, kan det bekymre, at byggeri på kirkegården ikke fortsat skal være underlagt et godkendelseskrav.

Hidtil har det eksisterende godkendelseskrav medført, at stiftsøvrighedernes konsulenter ved høring har kunne formidle og fremhæve opmærksomhedspunkter i en given sag på en specifik kirkegård. Afskaffelsen af høringsproces og godkendelseskrav indebærer en stor risiko for, at menighedsråd nu i høj grad overlades et til tider uoverskueligt ansvar for at sikre, at kulturværdier ikke forringes. Menighedsråd vil fremover stå alene i varetagelsen af kultur såvel som natur, og de vil ikke have samme mulighed for at støtte sig op ad konsulenternes anbefalinger. Det faktum, at projekter ikke længere skal vurderes af de fagkyndige konsulenter vil altså ikke nødvendigvis fremstå som en forenkling af menighedsrådsarbejdet.”

P.N.V

Med venlig hilsen

Marie Louise Bode Blyme
Museumsinspektør

Kopi til: Den kongelige Bygningsinspektør, kirker@erik.dk
Kirkegårdskonsulenten, knc@opland.eu

Roskilde Stift

Palæet, Stændertorvet 3 A – tlf. 4638 1920
4000 Roskilde, d. 25. august 2025

E-mail kmros@km.dk

Akt nr.: 3597698
/TSD

By- Land- og Kirkeministeriet

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag vedr. forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet – sag nr. 2025-4679

Jeg har den 1. juli 2025 modtaget ovennævnte høring med en høringsfrist den 25. august 2025.

Indledningsvis vil jeg gerne påpege, at jeg finder det kritisabelt, at lovforslaget sendes i høring ind over sommerferien i perioden fra den 1. juli til den 25. august 2025. Det giver meget dårlige vilkår for en grundig drøftelse og gennemgang af de foreslåede ændringer og for så vidt angår de demokratisk valgte organer er det en periode hvor der ikke - eller kun i begrænset omfang - holdes møder.

Da jeg deltog på sættemødet i arbejdet med forenkling af menighedsrådenes arbejde, fik jeg den opfattelse, at arbejdsgruppens forslag ville blive sendt i en bred folkekirkelig høring. Denne høring er ikke gennemført, hvilket medfører at bl.a. menighedsrådsmedlemmers holdning til forslaget først kommer frem i den ovenfor nævnte høringsperiode hen over sommerferien – efter at der er indgået forlig på området. Det er, ud over den brudte forventning i forhold til sættemødet, et brud på en lang tradition på folkekirkelig inddragelse i større lovinitiativer på folkekirkens område. Dette er en uhensigtsmæssig ændring af forholdet mellem kirke og stat.

Vi har indhentet udtalelser til lovforslaget fra Nationalmuseet, kgl. bygningsinspektør, arkitekt m.a.a. Gitta Hammer og kirkegårdskonsulent, landskabsarkitekt m.d.l. Karin N. Corfitzen. Udtalelserne, der alle er dateret den 15. august 2025 medsendes. Nationalmuseets udtalelse er også sendt til ministeriets som selvstændigt høringssvar, da Nationalmuseet er høringspart.

Overordnet finder jeg det positivt, at der er taget initiativ til at forenkle og bedre understøtte menighedsrådsarbejdet.

Lovforslaget giver mig i øvrigt anledning til følgende bemærkninger:

Ad lovforslagets § 1, nr. 3-4 og 6-9 – antal menighedsrådsmedlemmer

Med lovforslaget nedsættes antallet af menighedsrådsmedlemmer i forhold til de nugældende regler. Der er forslag om at menighedsrådet kan hæve antallet af menighedsrådsmedlemmer med yderligere 1 i forhold til det medlemstal, som antallet af folkekirkemedlemmer berettiger til.

Jeg finder ikke at det er tilstrækkeligt, at menighedsrådet kan beslutte at hæve antallet med yderligere 1. Der bør være mulighed for, at man f.eks. ved store bykirker og i store pastorater, kan

vælge at menighedsrådet skal bestå af det antal menighedsrådsmedlemmer, der er mulighed for efter den nugældende lovgivning. For så vidt angår disse menighedsråd er der normalt heller ikke rekrutteringsproblemer – tværtimod – og der er mange opgave at løse.

Ad lovforslagets § 2, nr. 15 – forslag om at ansvaret og opgaven med tjenesteboliger, landbrugsejendomme, jorder m.v. som udgangspunkt flyttes til provstiudvalget

Der er forslag om at udgangspunktet skal være, at provstiudvalget overtager ansvaret for præstembedets ejendomme. Der er dog samtidig forslag om, at budgetsamrådet kan beslutte, at ansvaret for præsteembedets ejendomme ikke flytter til provstiudvalget og om at enkelte menighedsråd kan beholde for præsteembedets faste ejendomme i tilfælde, hvor ejendommene i øvrigt flytter til provstiudvalget. Beslutningen træffes på det første budgetsamråd efter ordinært valg til menighedsråd. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at hvis præsteembedets ejendomme er overgået til provstiudvalget, kan de ikke senere flyttes tilbage til menighedsrådene.

Jeg mener grundlæggende, at ansvaret for tjenesteboligerne bør ligge i sognene, og eftersom jordene flere steder hører sammen med præstegårdene, bør de også blive liggende i sognene. Som reglerne er i dag, er det allerede muligt at få provstiet til at overtage det daglige ansvar og forvaltning af både præstegårde og jorde fra sognene, hvis sognene ønsker det.

Hvis ansvaret for tjenesteboligerne skal flyttes fra sognene, så ville det mest optimale dog efter min opfattelse være, hvis administrationen af boligerne blev placeret i stiftet da boligerne har betydning for præstens arbejdsmiljø. Jeg henviser i den forbindelse også til min bemærkning i brev af 21. august 2025 til høringen over udkast til cirkulære om tjenestebolig for folkekirkens præster (KM F2: 506731) hvor jeg har skrevet dette:

”Jeg vil også foreslå, at biskoppen som den ansvarlige for præstens arbejdsmiljø bliver hørt i afgørelser efter §§ 33 og 34 og afgiver svar i sagen inden menighedsrådet træffer endelig afgørelse. Det er min erfaring fra mine få år som biskop, at det er et område der giver anledning til store problemer. På denne måde vil biskoppen få mulighed for at gribe ind og sikre gode tjenesteboliger for præsterne. ”

Hvis loven vedtages, bør det være muligt for menighedsrådene hvert 4. år på første budgetsamråd efter nyvalg at flytte ansvaret tilbage til menighedsrådet. I mange menighedsråd fungerer administrationen af præsteembedets ejendomme, herunder tjenesteboliger, rigtig godt og i de tilfælde er det unødigt at der skal ansættes personale på provstikontorene for at varetage opgaven. Det er vigtigt at værne om det lokale kirkelige demokrati og det lokale engagement.

Det fremgår af lovforslaget, at det forventes, at der skal foretages ændringer i tingbogen af den tinglyste ejer af de tjenesteboliger, landbrugsejendomme, jorder m.v. der efter forslag til nye regler, vil skulle bestyres af provstiudvalget.

Det er vigtigt at der indgås en aftale med tinglysningsretten om en smidig løsning af den opgave. Det vil være en meget stor opgave administrativt, hvis det skal foretages enkeltvis for hver enkelt ejendom. Hvis der ikke bliver lavet en generel aftale med tinglysningsretten, bør tinglysningen af det nye ejerforhold ske provstivis med en samlet liste over alle provstiets berørte ejendomme på en gang.

Forslag til hensigtsmæssig sagsbehandling er nok noget som vil være relevant at arbejde med i den arbejdsgruppe, der omtales på side 170 og som skal sikre at overførslen sker smidigt og at eventuelle udfordringer håndteres og afhjælpes hensigtsmæssigt.

Ad lovforslagets afsnit 2.1.2 - § 1, nr. 10 - vedr. primærpræst

Ifølge lovforslaget definerer biskoppen i pastorater med flere sogne, der betjenes af flere præster, en primærpræst til hvert sogn. Det fremgår, at begrundelsen herfor er at det i pastorater med mange sogne, der ikke har fælles menighedsråd, kan være en stor opgave at være født medlem af flere menighedsråd. Med forslaget vil det alene være den udpegede primærpræst, der er født medlem af menighedsrådet i det pågældende sogn, mens øvrige præster har ret til at deltage i menighedsrådsmøder uden stemmeret.

Jeg er ikke enig i den foreslåede ændring, da jeg bekymret for at præster, der ikke er udpegede som primærpræster, dermed vil miste vigtig indflydelse. Jeg mener, at alle præster der er ansat mere end 50% bør have ret til at deltage i menighedsrådsmøder i pastoratet med stemmeret, men at kun primærpræsten har pligt til at deltage.

Ad lovforslagets § 1 nr. 51-55 - Øgede muligheder for samarbejde

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at den foreslåede ændring af § 42 b, stk. 1 fra ”provstiudvalget i samme provsti” til ”et eller flere provstiudvalg” giver øget mulighed for at etablere samarbejde uden at vedtægten skal godkendes af ministeriet.

Ad afsnit 2.2. lovforslagets § 2, nr. 15 og § 3, nr. 4 – vedr. godkendelseskompetencen på kirkegårdene

Menighedsrådet bevarer ansvaret for kirkegårdene, men krav om godkendelse hos provstiudvalg og stiftsøvrighed foreslås afskaffet. Der gennemføres en screening af kirkegårde, for at udpege kirkegårde, der er umistelige. For de umistelige kirkegårde, vil væsentlige beslutninger fortsat kræve godkendelse hos stiftsøvrigheden.

Det er dybt bekymrende, hvis kravet om provstiudvalgets og stiftsøvrighedens godkendelse i disse sager vedrørende kirkegårde afskaffes, og der vil være stor risiko for at kulturværdierne på landets kirkegårde lider stor skade. Vi henviser i øvrigt på dette område til bemærkningerne i udtalelserne fra Nationalmuseet, kirkegårdskonsulenten og den kgl. bygningsinspektør, hvor konsulenterne også udtaler stor bekymring for de foreslåede ændringer på området.

For så vidt angår de ”umistelige kirkegårde”, er forventningen er at det kun vil dreje sig om 10-20 kirkegårde på landsplan, så det er kun en meget lille del af landets kirkegårde. Vi henviser i den forbindelse til Nationalmuseets bemærkning om at alle kirkes kirkegårde, hvoraf mere end 1000 har fungeret siden middelalderen, rummer væsentlig kulturarv enten af lokal eller national betydning.

Desuden arbejder ”Udvalg om kirkegårde” også med kriteriet ”bevaringsværdige kirkegårde”. Denne kategori er ikke medtaget i lovforslaget. Bevaringsværdige kirkegårde bør også udpeges, og krav om godkendelse fra provstiudvalg og stiftsøvrighed bør også gælde for disse kirkegårde, jf. også kirkegårdskonsulentens og den kgl. bygningsinspektørs bemærkning herom.

Det fremgår af lovforslaget, at menighedsrådet fortsat skal sikre, at der ikke sker forringelser af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygningen og kirkegårde, men man kan ikke forvente, at frivillige menighedsrådsmedlemmer, der kommer med meget forskellige baggrund, har den viden, der skal til for at kunne sikre det, og har viden om hvordan denne kulturværdi skal forvaltes. Det kan heller ikke forventes, at menighedsrådene har kompetencer til at vurdere de langsigtede

konsekvenser af evt. ændringer og reguleringer på kirkegården. Med de foreslåede ændringer vil man derfor pålægge de frivillige et meget stort ansvar.

Ifølge lovforslaget bevarer stiftsøvrigheden fortsat godkendelseskompetencen vedr. kirkebygningen, indhegning og indgangspartier til kirkegården, men bevaringsværdien ligger også i de velbærede kirkelige anlæg, som en helhed, jf. også kirkegårdskonsulentens og Nationalmuseets udtalelser herom.

Kirker og kirkegårde er ikke fredede men er i stedet sikret af bestemmelserne i den kirkelige lovgivning. Det vil i henhold til lovforslaget fremadrettet kun være et meget lille antal kirkegårde, der stadig vil være beskyttet af regler om godkendelse i den kirkelige lovgivning. Det bør fortsat være sikkerhed for at disse anlæg ikke stilles ringere end andre beskyttelsesværdige lokaliteter, jf. Nationalmuseets udtalelse herom.

For så vidt angår træer på kirkegårdene har jeg en stor bekymring for, at de foreslåede regler, om at menighedsrådet selv kan beslutte om de vil fælde træer på kirkegården, vil kunne medføre uoprettelig skade. Gamle træer, der har stået på kirkegårdene mange år – i generationer - kan hurtigt fældes, men kan ikke bare erstattes med noget tilsvarende. Derfor er man nødt til at værne om dem. Vi henviser til kirkegårdskonsulentens udtalelse om at træerne er kulturværdi af ypperste klasse, og nærmere beskrivelse af træernes betydning for kirkegården.

Jeg er også bekymret for forslaget om, at opførelse og ændring af bygninger på kirkegården ikke længere skal godkendes af stiftsøvrighederne. Jeg henviser til, at særligt bygninger på kirkegården risikerer at forstyrre oplevelsen af kirkebygningen og hele kompleksets antikvariske værdi og at det derfor må derfor anbefales, at der fortsat opretholdes et godkendelseskrav ved nybyggeri og ombygning af eksisterende byggeri på kirkegården.

Der er mange eksempler fra praksis, hvor menighedsrådet har ønsket at opføre eller ændre bygninger på kirkegårdene, som ville have været problematiske i forhold til det kirkelige anlæg, men hvor det i forbindelse med godkendelsesproceduren er lykkedes at finde en god løsning, der både passer til det kirkelige anlæg og som menighedsrådet bliver glade for.

Desuden må man med de foreslåede bestemmelser være opmærksom på, at man må forvente, at der vil blive indrettet f.eks. legepladser, shelterpladser mv. kirkegårdene og man vil risikere at reguleringsplaner vil tage mere højde for det praktiske med arbejdet på kirkegården end hensynet til kulturværdierne, navnlig når området skal forvaltes af frivillige, der ikke kan forventes at have kendskab til kulturværdier.

Vedr. kirkegårdene vil jeg også påpege den betydning kirkegårdene har for de pårørende. De pårørende har valgt gravplads på en kirkegård/afdeling af en kirkegård ud fra de eksisterende forhold, og man skal derfor også være opmærksom på det hensyn, der er at tage til det.

Afsluttende skal jeg bemærke, at jeg ikke i forslaget kan se, at menighedsrådene fortsat er pligtige at høre kirkegårdskonsulenten inden ændringer af indretningen på kirkegården. Jeg vil opfordre til, at denne pligt skrives tydeligt frem i loven.

Ad afsnit 2.1.2 § 1 nr. 16 – funktionen som personaleansvarlig

Jeg finder at der fortsat bør være mulighed for at funktionen som personaleansvarlig deles mellem en af pastoratets præster og et af de valgte medlemmer som det er muligt efter den nugældende § 9, stk. 5 i menighedsrådsloven, der foreslås ophævet.

Ad afsnit 2.1.2 - § 1, nr. 16 og § 2, nr. 3 – økonomisk kompensation til personaleansvarlig

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at der er forslag om at der indføres mulighed for økonomisk kompensation til personaleansvarlige, der er valgte medlemmer, for anvendte fridage i funktionen som personaleansvarlig.

Ad afsnit 2.1.2 - § 2, nr. 41 og nr. 43 – elektroniske møder og elektronisk beslutningsprotokol

Hvis der åbnes op for afholdelse af elektroniske møder og førelse af elektronisk beslutningsprotokol, er det vigtigt at man sikrer sig, at IT-sikkerheden er tilstrækkelig til at det er forsvarligt.

Ad afsnit 2.3. – lovforslagets § 5 - forenkling af reglerne om valg til menighedsråd

Jeg finder det positivt, at reglerne om fast dato for hhv. orienteringsmødet og valgforsamlingen, lempes, sådan at der bliver mulighed for, at valgbestyrelsen i helt konkrete, ekstraordinære situationer kan beslutte at afholde en anden dag i samme uge, så der tages hensyn til sogne, der geografisk dækker mindre øer.

Med venlig hilsen

Ulla Thorbjørn Hansen

Kopi til:

Øvrige stifter

Stiftsrådsformand Bodil Therkelsen

Nationalmuseet

Kirkegårdskonsulent, landskabsarkitekt m.d.l. Karin N. Corfitzen

Kgl. bygningsinspektør, arkitekt m.a.a. Gitta Hammer